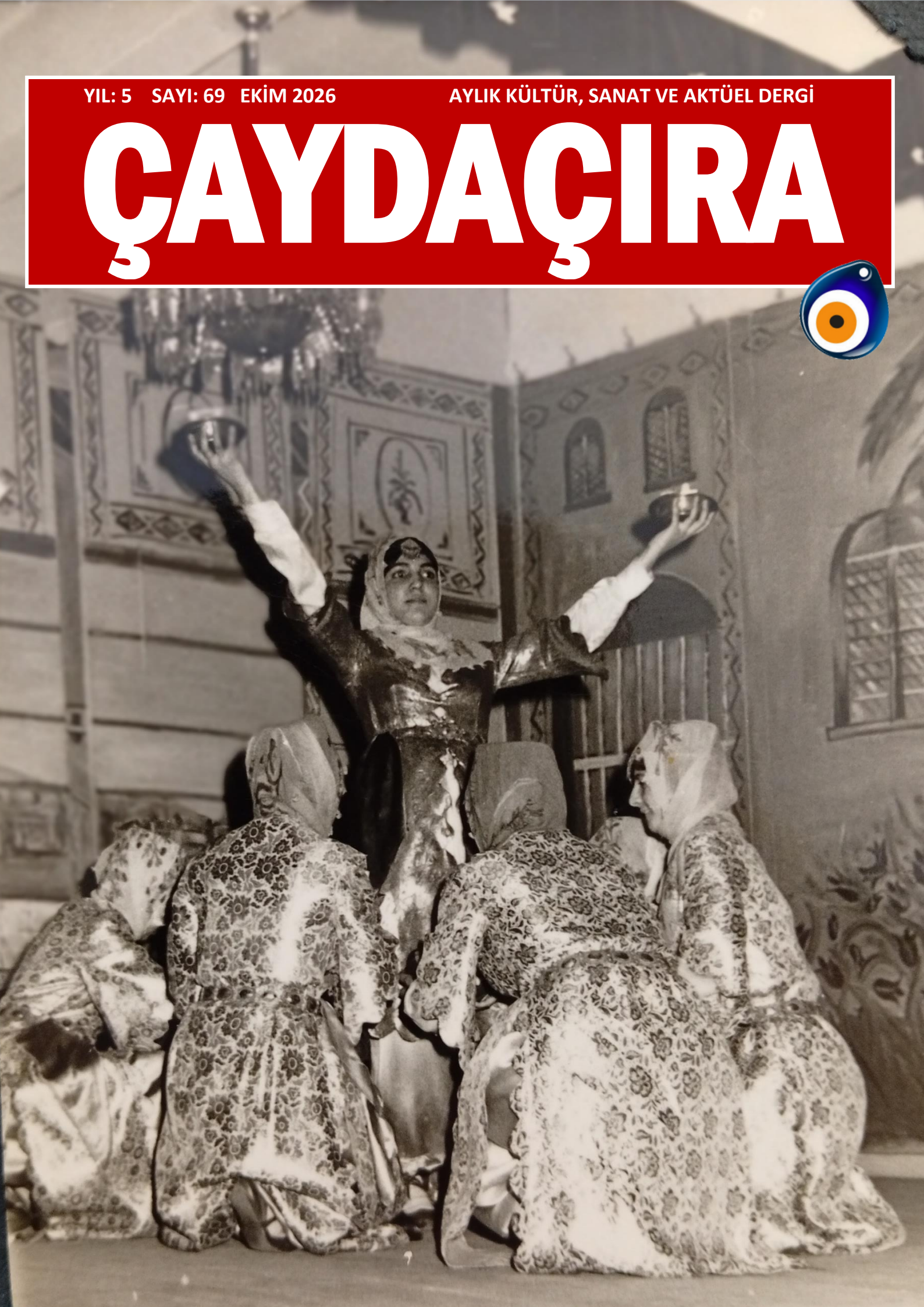
YIL: 5 SAYI: 69 EKİM 2026 AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ
ÇAYDAÇIRA

AYLIK KÜLTÜR-SANAT VE AKTÜEL DERGİ
YIL: 5 SAYI: 69
EKİM 2026
İLK ÇIKIŞ TARİHİ: OCAK 2021

İMTİYAZ SAHİBİ ve
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

YÜCEL ÇAKMAK
cakmakyucel@gmail.com

İSSN: 2980-1435

KATKIDA BULUNANLAR:
SEVİM ANAGÜR KOYUNOĞLU (ANKARA)
EKREM KATI (ELAZIĞ)
MURAT SEVİNÇ (İSTANBUL)
GÜRKAN ÖZENSOY (İSTANBUL)
BİLAL CİVELEK (İSTANBUL)
BEDRİ YÜCEL (ELAZIĞ)
OYA ORHAN (ELAZIĞ)
İLHAN KILIÇ (ALMANYA)
AYLA KOÇ (SİVAS)
AHMET TAHİR ERDEM (ANKARA)
İRFAN KARABULUT (İSTANBUL)
MUSTAFA DURĞUN (ELAZIĞ)
SELİM ŞENGÜL (ELAZIĞ)
AHMET KUTLUAY (ALMANYA)

YÜCEL ÇAKMAK

MERHABA

Tarihi **Hüseynik** Mahallesi'nde bulunan **Karyesi Camii**; 250 yıllık minberi, mihrabındaki kitabesiyle, 400-500 yıllık Kur'an-ı Kerimleriyle, zincirli Kur'an-ı Kerim'iyle, duvarındaki Amerikan saatiyle ve bahçesindeki 13 kişilik tarihi mezarlığıyla dikkat çekiyor.

Hüseynik Karyesi Camii'ni detaylarıyla bu sayıda sizlere tanıtıyoruz.

Eylül sayımızda **İran** ile **Harput** arasındaki kültürel bağlardan bahsetmiştik. İran sınırları içinde bulunan **İsfahan, Tebriz ve Horasan**'ın Harput kültüründe derin izler bıraktığını dile getirmiştik. İlimizin yetkilileri dergimizi okumuşçasına, Hazar Şiir Akşamları'nın 29.'nu İranlı Türk Şair Şehriyar için düzenlediler.

Şehriyar'ın asıl adı Seyid Muhammed Hüseyin Behçet-Tebrizi'dir. İran Türklerinden olan Şehriyar, 1906'da **Tebriz**'de doğmuştur.

Kapağımızda siyah beyaz tarihi bir Çaydaçıra fotoğrafı yer almıştır. Fotoğraftakiler **Elazığ Kız Öğretmen Lisesi** Halk Oyunları ekibidir. Ortada yer alan **Erzincanlı** Halay başı **Olcay Hanım** ve eşi o ekibin eğitmeni Sanatçı **Abdullah Tunç**'un evine misafir olduk.

Oldukça keyifli geçen ziyaretimizden not düştüğümüz tarihsel bilgileri ilk kez sizlere sunuyoruz.

Yığınki'de doğup büyüyen insanların bir araya gelmesini sağlamak ve Yığınki kültürünü yeni nesillere aktarmak amacıyla düzenlenen **Yığınkililer İsot ve Peynirli Ekmek Günü**, bu yıl 11'inci kez gerçekleştirildi. Program, **Yığınki**'nin yetiştirdiği önemli isimlerden biri olan adına türkü ve kitap yazılan Ünlü Kabadayı **Zülküf Kar**'ın anısına düzenlendi.

Elazığ'da ve Elazığlının olduğu her yerde yaşanan kültürel ve sanatsal olayları yine **Çaydaçıra Dergisi**'nde dolu dolu takip edeceksiniz.

Sağlıcakla kalınız.

Harput'u yaşamak

Kurşunlu cami önünde bir çınar
Tarihten nice yaprağa al olur
Ötelere akıp giden bir pınar
Yunus gibi dervişlere kal olur

Anadolu toprağı Türk'e vatan
Bağrında cennet, gazi-eren yatan
Şahadettir, nur üstüne nur katan
Türbe,imaret insana hâl olur.

Kartal yuvası, bir peri masalı
Ulu Cami, Sarayhatun tasalı
Camiden içeri adım basalı,
Duvarlar, sütunlar söze lâl olur.

Yesevi dergahından göç eylemiş
Nice zaman mekân kurup söylemiş
Başını vermeyen şehit böylemiş
Harput, şanıyla tarihe mal olmuş.

Kayabaşı, bütün sırlar sendedir
Kılıç çalıp tepen, Belek sendedir
Her dem dolup taşan öfke sendedir
Toprağın nabzında atan nal olur.

Bir maya dilden dile söylenir
Şair Hayri'deki efkâr küllenir
Hoyratlar, 'buz olup...' cana tüllenir
Zaman içre, mevsim mevsim çal olur

Fırat ötelere yoldur, çağrıdır
Kerkük nice zaman oldu ayrıdır
Maniler hoyratlar içten ağrıdır
Bu belde, devran döner sal olur.

Sözümüz, dünden bugunu kavrayış
Memişoğlu, Sunguroğlu arayış
Adım adımda Harput'u tarayış
Şu fani toprak, maziye şal olur

BEDRETTİN KELEŞTİMUR

Karyesi Camii gündemden düşmüyor

Tarihi Hüseynik Mahallesi'nde bulunan Karyesi Camii; 250 yıllık minberi, mihrabındaki kitabesiyle, 400-500 yıllık Kur'an-ı Kerimleriyle, zincirli Kur'an-ı Kerim'iyle, duvarındaki Amerikan saatiyle ve bahçesindeki 13 kişilik tarihi mezarlığıyla dikkat çekiyor.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Tarihi Harput şehrinin ve kalesinin altında yer alan bilinen adıyla Hüseynik, 1978'e kadar köy yerleşimiyken bu tarihten sonra Ulukent ismini alarak mahalle olmuştur.

Hüseynik Mahallesi'nin kuzey ucunda bulunan ve 1700'lü yıllarda yapıldığı bilinen Hüseynik Karyesi Camii son aylarda yapılan haberlerle gündeme geliyor.

Caminin tarihçesi

Kaynaklarda avlu üzerinde bulunan kitabeye bakılarak H.1284 M. 1867 yılında inşa edildiği belirtilmektedir. Ancak H.1129 M. 1717 tarihinde camiye vakfedilmiş ve halen kutsal emanetler

bölümünde muhafaza edilen el yazması Kur'an-ı Kerim kitapları bulunmaktadır. Bu bilgiler göz önünde bulundurulduğunda caminin inşa tarihinin 1717 tarihinden daha önceye gittiği anlaşılmaktadır.

Kuzey-güney doğrultulu yapılan cami dikdörtgen planlı olan yapı 12.75x22 m dış,12x12.75 m iç ölçülerine sahiptir. Özgün olan beden duvarları taş duvarlı olup son dönemlerde beton sıva ile kaplanmıştır. Caminin doğu duvarından sivri kemer içine alınmış düzgün kesme taştan yapılmış basık kemerli bir kapıdan avluya girilmektedir. Avludan içeri girince sağ tarafta bezemeli sandukaların bulunduğu hazire bölümü yer almaktadır. Yapının ön kısmında yeri sivri kemerli son cemaat yer bulunmaktadır.

Buradan basık kemerli bir kapı ile harim kısmına geçilmektedir. Kapı üzerinde kitabe bulunmaktadır. Harim bölümü; mihraba paralel altısı serbest altısı duvara gömülü sütunların taşıdığı sivri kemerler ile 4 sahına ayrılmıştır. Girişteki sahının üzeri kadınlar mahfili olarak kullanılmaktadır. Güney cephede yer alan mermer mihrap yuvarlak niş, yanları silmeli olan dikdörtgen bir çerçeve içine alınmıştır. Mihrabın her iki tarafında sivri kemerli birer niş bulunmaktadır. Alınlık kısmında ise bir kitabe yer almaktadır. Mihrabın hemen sağında sonradan yapıldığı anlaşılan mermer bir minberi mevcuttur. Kesme taştan yapılmış olan minaresi batı cephesinin kuzey ucundadır. Silindirik gövdeye sahiptir. Ayrıca yapının doğu duvarına sivri kemerli bir çeşme yerleştirilmiştir. Caminin farklı noktalarına yerleştirilmiş 4 farklı kitabe bulunmaktadır.

Kutsal emanetler camide

H. 1284 M. 1867 yılına ait bir vesikada saray beyleri olarak bilinen Keşşâfzâde beyleri ve köyün diğer kanaat önderleri tarafında devlet kontrolünde camiye

lihye-i şerif (Sakal-ı şerif) ve Kabe örtüsünün bir parçası getirilmiştir. Bu kutsal emanetler hala camide muhafaza edilmiş olup dini gün ve gecelerde halkın ziyaretine açılmaktadır.

Mihraptaki kitabe

Hüseynik Camii'nin mihrabındaki kitabede yer alan harflerin ebced hesabıyla toplamı 1283 ediyor. Bu sayı, caminin inşa tarihini gösteriyor. Taşa işlenen her harfte bir incelik, her eserde bir hikmet var. Onlar yalnızca bir yapı inşa etmedi; asırlar sonrasına okunacak bir iz, görülecek bir zarafet bıraktı.

250 yıllık minber

Camide bulunan ve dönemin Ermeni ustaları tarafından yapılan 250 yıllık minber, sağlamlığı ile dikkat çekiyor.

1700'lü yılların ortalarında Ermeni ustalar tarafından yapılan, daha sonra camiye getirilip monte edilen minber, bugüne kadar hiçbir onarım görmedi. Cami Dernek Başkanı Hakan Palutoğlu, "Minber, sonradan buraya eklenmiş, 250 sene önce Ermeni ustalar tarafından yapılmış. Buraya getirilmiş ve halen camimizin minberi hizmet veriyor. Hocalarımız da cuma namazlarında bu minbere çıkıp hutbe vermektedirler. Onarım görmeden günümüze kadar gelmiştir" dedi.

El yazması Kuran-ı Kerim

Hüseynik Karyesi Camii, yaklaşık 350-400 yıllık altın el yazması Kur'an-ı Kerim'e ev sahipliği yapıyor. Geçmişte insanların kolayca Kur'an-ı Kerim'e ulaşabilmesi amacıyla camiye bırakılan eser, çalınmaması ve başka bir yere götürülmemesi için zincirle sabitlenmiş.

Tarihi Cami'ye dönemin hayırseverleri; Hüseynik Beyleri Harput'taki Keşşafzadeler tarafından el yazması Kur'an-ı Kerimler hediye edildi.

Deri malzemeden hazırlanan eserin belirli bir noktaya bağlanmasıyla hem korunması hem de cemaatin kullanımına açık tutulması sağlandı.

Kur'an-ı Kerim'in içerisinde ise eserin Hüseynik Camii'ne bağışlandığını belirten bir ifade yer alıyor. Bağışçı, Kur'an-ı Kerim'in başka bir yere götürülmemesi konusunda da uyarıda bulunuyor.

13 kişilik tarihi mezarlık

Elazığ'ın tarihi Hüseynik Mahallesi'nde bulunan ve 1700'lü yıllarda yapıldığı bilinen Hüseynik Karyesi Camii, geçmişten günümüze taşıdığı izlerle dikkat çekiyor.

Elazığ'ın tarihi Hüseynik Mahallesi, geçmişten günümüze taşıdığı yapılarıyla kentin tarihine ışık tutuyor. Mahallede 1700'lü yıllarda yapıldığı bilinen tarihi Hüseynik Karyesi Camii, geçirdiği onarımlara rağmen özgün izlerini korumaya devam ediyor. Elazığ'ın Hüseynik Mahallesinde

yaşayan Hakan Palutoğlu; Caminin tarihi "Camimiz 1700'lü yıllarda yapılmış olarak biliniyor. Caminin içinde ilk ve ortaokul mevcutmuş. Sonrasında 1800'lü yıllarda bir onarım görmüş, 2000'li yılların sonunda ise bir kez daha onarılmış. Caminin müştemilatında, gördüğünüz gibi bir mezarlık var.

Mezarlıkta kimler yatıyor? Burada yattığı bilinen iki miralay, bir kolağası, bir yüzbaşı ve ailesi bulunuyor. Burada toplam 13 kişinin yattığı biliniyor. Bunların 10'unun kimliği bilinirken, 3 kişinin kim olduğu ise bilinmiyor.

13 mezar taşlarında ise Osmanlıca yazılar ve şiirler yazıyor. Mahalle sakinleri tarihi miras olarak günümüze kadar gelen mezarların restore edilerek turizme kazandırılmasını istiyor.

Camii bedduası

Camideki Osmanlıca yazı 'Çeşmemizde su bedava, mekan olarak cami bedava. Eğer ki sen bilerek ve isteyerek namaz kılmıyorsan Allah'ın laneti senin üzerine olsun.' Bu yazı 1862 yılında Osmanlıca olarak yazılmış.

Osmanlıca bilen bir arkadaşımızı getirdik, o da yazıyı çevirdi." İfadelerine yer verdi.

19. yüzyıl Amerikan saati dikkat çekiyor

Hüseynik Karyesi Camii, yalnızca mimarisiyle değil, bünyesinde barındırdığı tarihi eşyalarla da dikkat çekiyor. Caminin en ilgi çekici parçalarından biri ise yaklaşık 150 yıllık olduğu değerlendirilen saat.

Edinilen bilgilere göre saat, 1870-1880'li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'ne giden Hüseynik sakinleri tarafından Amerika'dan getirilerek camiye bağışlandı. Günümüzde ise saat, Hüseynik Camii'nde koruma altında tutuluyor.

Kiliseler için üretildi

Saatin dikkat çeken bir başka özelliği ise üretim amacı. Kiliseler için özel olarak üretilen saatin üzerinde bulunan görsel detaylarda da bu özelliğin izlerine rastlanıyor. Katran bölümünde yer alan resmin ise kilise figürünü yansıttığı belirtiliyor.

Amerika'dan Elazığ'a getirilen ve yıllardır Hüseynik Camii'nde muhafaza edilen tarihi saat, dönemin kültürel ve sosyal ilişkilerine dair önemli bir iz olarak değerlendiriliyor.

ESKİ ELAZIĞ'DAN NİCE DEĞERLER GELİP GEÇTİ

İlkokula 1948-49 ders yılında başladım. O yıllarda Elazığ'ın sayılı caddelerinden olan İstasyon Caddesi'ndeki Atatürk İlkokulu, şehrin merkezindeki konumu nedeni ile Elazığ'ın sayılı gözde ilkokullarından biriydi. Ancak okulu ayrıcalıklı kılan sadece konumu ve binasının mimari özelliği değil aynı zamanda nitelikli eğitim kadrosuydu. Beş yıl süreyle öğretmenim olan **Mahmut Coşkun**, Cumhuriyetin kalkınmaya yönelik nitelikli okulları olan Köy Enstitüsü mezunuydu. Konuları açıklayarak anlatır, öğrencide öğrenme ve soru sorma isteği yaratırdı. Öğrenmeye ve daha çok çalışmaya özendirir, öğrencinin başarılı olduğu derslerde yeteneğini fark etmesini sağlardı. Öğrenciler arasında fark gözetmez herkese insani yaklaşırdı. **Mahmut Coşkun**'un müstesna bir öğretmen ve iyi bir insan olduğunu bugün daha iyi anlıyorum.

Üçüncü sınıftaydım, günlerden bir gün sınıfımızın kapısı açıldı, Başöğretmenimizin eşliğinde Maarif Müdürü ve Elazığ Valisi sınıfa girdi. Öğretmenimiz gelenleri saygıyla karşıladı, aralarında kısa bir konuşma geçti. Sonra bana bakarak, ***"Aç defterini yazdığın kompozisyonu oku"*** dedi. O sırada dersimiz Türkçe değildi, şaşırmıştım. Bir gün önce sınıfta bir kompozisyon yazdırmış, sonra da tek tek tüm öğrencilere yazdıkları kompozisyonu okutmuştu. En güzel kompozisyon benimki seçilmiş, alkış almıştım.

SEVİM ANAGÜR KOYUNOĞLU

O kompozisyonumu okumamı istediğini anladım. Telaşla defterimi açtım ve yazdıklarımı heyecanla okudum. Valinin, Maarif Müdürünün ve Başöğretmenimiz eşliğinde arkadaşlarım beni bir kez daha alkışladılar. Vali Bey, ***"Sen kimin kızısın? Baban ne iş yapıyor?"*** diye sordu. ***"Mustafa Anagür'ün kızıyım, babam tüccar"*** diye yanıtladım. Sonra babacan tavrıyla babamın dükkânının yerini sordu. Ardından öğretmenimizin elini sıkarak sınıftan ayrıldılar. Akşam babam eve geldiğinde, bana daha bir sıcak, daha bir sevgiyle baktığını fark ettim. Sonra Valinin okulumuzdan çıkınca babamın dükkânına gittiğini, benden söz ettiğini, ***"Bu çocuğu okutun"*** dediğini anlattı. Görüldüğü gibi o yıllarda genç cumhuriyetimizin yetiştirdiği, insani erdemlerle donanmış, nitelikli ve yurtsever gerçek öğretmenler ve gerçek devlet adamları vardı. O değerli Valiyi ve Öğretmenim **Mahmut Coşkun**'u saygı ve minnetle anıyorum.

O yıllarda her pazartesi okula girişte ve her cuma okuldan çıkışta tüm öğretmen ve öğrenciler toplanır İstiklal Marşı okunurdu. Öğrencilerden biri bayrak tutardı. Bayrağı tutan öğrencilerin havasından geçilmezdi. Son sınıfa gelmiştik, bir gün öğretmenime ***"Öğretmenim bayrağı ben de tutmak istiyorum"*** dedim. Cuma günü son derse girdik, öğretmen yanıma geldi, ***"Bayrağı bugün sen tutacaksın, git bayrağı al"*** dedi. Heyecandan dakikalar geçmek bilmedi, ders sonuna doğru, "Sen çık" dedi. Gittim, bayrağı henüz kimse almamış, bayrağı okşayarak aldım, kapıya gittim bekledim, zil çaldı, öğrenci ve öğretmenler çıkınca bayrağı alıp çıktım. İstiklal marşı okundu, sonra bayrağı sardım yerine bıraktım. O gün dünyalar benim olmuştu.

Dördüncü sınıftaydım tabiat bilgisi dersinde hoca dersi bana anlattırdı. Anlattım, "aferin" dedi. Birkaç gün sonra teneffüslerin birinde öğretmenler odasının önünden geçiyordum kapı açıktı. Öğretmenim gülerek beni çağırdı. Bütün öğretmenler orada, bana ***"Tabiat bilgisi dersinde anlattıklarını, öğretmenlerine de anlat"*** dedi. Nasıl etkilenmişsem bugüne kadar unutamadığım şu cümle ile başladım. ***"Çekül doğrultusu, yer çekimi istikametinde uzanan bir hattır, yerin merkezinden geçer…"*** Öğretmenlerden sevecen yüz ifadeleri içinde aferinler aldım, sınıfıma gittim. İşte **Mahmut Coşkun** böyle bir öğretmendi…

Yıl 1952 olmalı. Kore Savaşında, Kunuri Muharebesi'nde destan yazan **Elazığlı Albay Celal Dora**, Elazığ'a dönüşünde okulumuza da geldi. Öğretmenimiz önce sınıfta kısaca Kore Savaşı hakkında bilgi verdi, Elazığ'dan da Kore Savaşına pek çok asker gittiğini anlattı. Sonra da **Elazığlı Albay Celal Dora**'nın savaşta kahramanca savaştığını, savaştan döndüğünü, Elazığ'da olduğunu ve okulumuzu ziyarete geldiğini söyledi. ***"Okulun bahçesinde hep birlikte fotoğraf çektireceğiz, sıraya***

girin, dışarı çıkın” dedi. Bahçeye çıktık, diğer sınıflarda çıkmıştı, sınıf düzeninde yerimizi aldık ve bu güzel fotoğraf çekildi. Solda en önde baştan ikinci ben, sol yanımda sıra arkadaşım **Yurdagül Sütlüpınar** (İstasyon Müdürünün kızıydı), sağ yanımda diğer sıra arkadaşım **Öktem Tanyolu** (Sınıfın en çalışkan ve zeki öğrencisiydi, liseyi bitirinceye kadar adı iftihar listelerinden hiç inmedi). Ne yazık ki diğer arkadaşlarımın adlarını anımsayamıyorum ama hepsine selam olsun. Sol başta ayakta üç bayan öğretmenden sonraki erkek öğretmen bizim öğretmenimiz **Mahmut Coşkun**. Elinde çiçekler olan **Albay Celal Dora** ve yanında Elazığ Valisi.
Mekânın cennet olsun öğretmenim Mahmut Coşkun.
Ruhun şad olsun o yılların değerli ve gerçek devlet adamı, Elazığ Valisi.
Nurlar içinde uyu Kore’de destan yazan kahraman, Türkiye’nin ve Elazığ’ın gururu Albay Celal Dora.

Hazar Şiir Akşamları Şehriyar anısına yapıldı.

Şairler 29. kez buluştu

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

29.ncu Uluslararası Hazar Şiir Akşamları ‘Şehriyar’ Anısına 18-19 Eylül 2026 tarihlerinde Elâzığ Valiliğinin ve Elâzığ Belediye Başkanlığının katkılarıyla gerçekleşti.

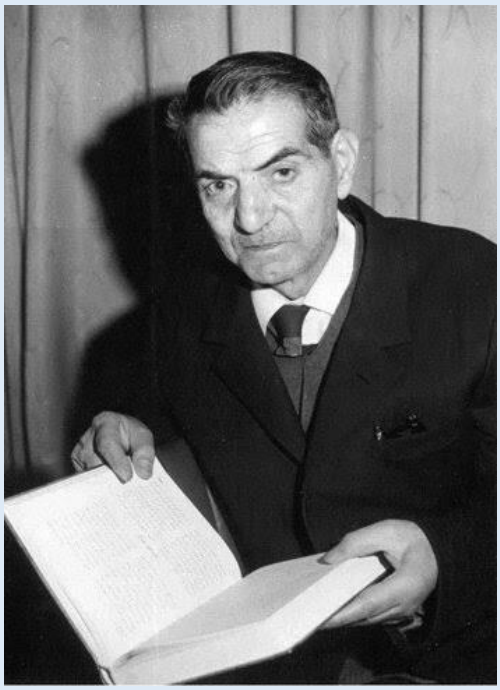
Bu yıl Şair Şehriyar anısına "Şiir Hazar'da Güzel" sloganıyla düzenlenen 29. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları, ilk günkü yoğun ve coşkulu programıyla katılımcılardan tam not aldı. Kültür Park Amfitiyatro’da gerçekleştirilen programlar, vatandaşlara unutulmaz bir gece yaşattı.Elazığ Belediyesi Mehter Takımı muhteşem bir gösteri sundu. Kazakistan, İran (Tebriz), Tataristan, Azerbaycan ve Türkiye’den toplam 16 şairin katıldığı uluslararası organizasyonda, şairler tek tek sahne alarak en güzel şiirlerini Elazığlı edebiyatseverler için seslendirdi. Gecenin ilerleyen saatlerinde sahne alan Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Devlet Sahne Sanatları Topluluğu, Türk Dünyası Müzik ve Dans Topluluğu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu, "Atayurttan Anayurda" adlı tiyatral defile gösterisiyle izleyenlere unutulmaz anlar yaşattı. Türk dünyasının kültür mirasını sahneye taşıyan bu özel gösteri, protokol üyeleri ve vatandaşlar tarafından uzun süre ayakta alkışlandı. Programa, Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, AK Parti Elazığ Milletvekilleri Prof. Dr. Erol Keleş, Ejder Açıkkapı ve Mahmut Rıdvan Nazırlı, MHP Elazığ Milletvekili Semih Işıkver, kurum müdürleri, şairler ve vatandaş katıldı.

Programda konuşma yapan Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, "Hazar Şiir Akşamları 1992’den itibaren ülkemizin en uzun soluklu edebiyat ortamlarından birisi olmuş. Biz bunu daha da güçlü kılmak, güçlü hale getirmek ve aynı zamanda Kültür ve Turizm Bakanlığımızın ve devletimizin bir parçası haline dönüştürme çabasıyla 2 yıldır Sayın Belediye Başkanımızla beraber, yine Sayın milletvekillerimizin çok güçlü desteğiyle daha geniş platformlara taşımaya gayret gösteriyoruz. Harput tek başına değil, aynı zamanda

Diyarbakır'la, Urfa'yla, Musul ve Kerkük'le, Bakü'yle adeta kardeştir, aynı aksan üzere konuşur, aynı şiir şekliyle konuşur, ifade eder. Dolayısıyla da bu birliktelik sadece Türk dünyası, Türkiye sınırları içerisinde kalmıyor, aynı zamanda tüm Türk dünyasının sesi haline dönüşüyor. Türkçe güzelliğini şiirle buluyor" dedi.
Hazar Şiir Akşamları'nın Türk kültüründe önemli bir yere sahip olduğunu ifade eden Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları ise, "Hazar Şiir Akşamları, kentimizin kadim kültürünün en önemli ve en zarif yansımalarından biridir. Bu köklü geleneği sürdürmekten ve Türk dünyasından kıymetli şairlerimizi burada ağırlamaktan gurur duyuyoruz" diye konuştu.
Elazığ'da gerçekleştirilen kültür şöleninin ikinci günü, medeniyetler merkezi Harput gezisiyle başladı. Gündüz kuşağı etkinlikleri kapsamında ayrıca Ahmet Tevfik Ozan Fuar ve Kongre Merkezi'nde yazar ve şairlerin katılımıyla imza günü ile söyleşi programı düzenlendi.
Organizasyonun finali ise Sivrice'de gerçekleşti. Hazar Gölü üzerinde yapılan özel ışık gösterisiyle başlayan program, ana şiir dinletisi ve plaket takdim töreni ile devam etti.
29. Uluslararası Hazar Şiir Akşamları, Türk Halk Müziği'nin güçlü sesi Ender Balkır'ın sahne aldığı muhteşem bir konserle sona erdi.

ŞEHRİYAR

Asıl adı Seyid Muhammed Hüseyin Behçet-Tebrizi'dir. Şiirlerinde kullandığı Şehriyar mahlası ile tanınır. İran Türklerinden olan Şehriyar, 1906'da Tebriz'de doğdu. Çocukluk yılları baba yurdu olan Karaçemenin Hoşgenap kasabası Heydarbaba köyünde geçmiştir. Köyleri adını eteklerinde kurulduğu Heydarbaba dağından almıştır. İlk öğrenimini doğduğu şehirde tamamlayan şair, Medrese-i Talibiye'de aldığı Arapça ve Arap edebiyatı eğitiminin yanı sıra, Fransızca öğrendi. 1921 yılında Tahran'a gelerek Dar-ül Fünun okulunda tıp eğitimi almaya başlar. Şehriyar, doktorluk eğitiminin son sınıfında sonu olmayan bir aşka tutulur, 1924 yılında aşkının peşinden Horasan'a gider ve tıp fakültesinin son sınıfından mezun olamadan ayrılır. 1935 yılında Tahran'a geri dönerek İran Ziraat Bankası'nda çalışmaya başlar. 1947 yılında halasının kızı Azizeh Amid Khaleghi ile evliliğinden Hadi, Maryam ve Shahrzad isimli üç çocuğu bulunmaktadır.
1979 İran İslâm Devrimi ve şahlığın yıkılması şairin ümitlerini canlandırdı; yeni dönemi heyecan ve sevinçle karşıladı. Azerbaycan Türkleri'nin Tahran'daki kültür hayatına önemli katkılarda bulundu. Doktor Cevad Heyet ve arkadaşlarının çıkardığı Farsça-Türkçe Varlık (Varlıq) dergisinde yeni şiirleri çıktı; şiirleri ve sanatı hakkında birçok makale yayımlandı. Ömrünün son yıllarını hastalıklarla geçiren Şehriyâr 18 Eylül 1988'de Tahran'da vefat etti; vasiyeti gereği cenazesi Tebriz'e götürülerek Makberetüşşuarâ adlı eski bir mezarlıkta defnedildi. İran hükümeti Şehriyâr için anıtmezar ve şiir günlerinin düzenlendiği bir kültür sitesi yaptırdı.
İlk dönemlerinde eserlerini Farsça yazdı. Annesinin isteği ve teşvikiyle kendi ana dili olan Türkçe ile de şiirler kaleme almaya başladı.
"Heydar Baba'ya Selam" Şairin en tanınmış ve başyapıt sayılan eseridir. Çocukluk yıllarının geçtiği Heydarbaba Dağı'na ve köyüne seslendiği bu Türkçe manzume, tüm Türk dünyasında büyük bir yankı uyandırdı.
Şiirlerinde doğayı, köy yaşamını, hasreti, insan sevgisini ve hüzün dolu hatıraları işledi. Hem Fars hem de Türk edebiyatını derinden etkileyerek kendi ekolünü oluşturdu.

BİR ŞEHRİN GÖRÜNMEYEN HAZİNESİ: ELAZIĞ'IN İNSANLARI

Merhaba ELAZIĞ ilimizin şehirdeki, ilçelerindeki ve köylerindeki hemşerilerim ve merhaba Türkiye'nin değişik illerinde, dünya da yaşayanları;
Bir şehri şehir yapan nedir?
Tarihi mi?
Taş binaları mı?
Kaleleri, camileri, çarşıları mı?
Yoksa türkülerinin güzelliği mi?
Bence bunların hepsi…
Ama bir şehrin asıl hafızası, o şehirde yaşamış insanların birbirlerine bıraktıkları izlerdir.
İşte Elazığ'ı her düşündüğümde aklıma gelen, fakat üzerine yeterince konuşulmayan mesele tam da budur.
Biz Elazığ'ı çoğu zaman Harput Kalesi'yle, Ulu Cami'siyle, Gakgoluğuyla, çedene kahvesiyle, kürsübaşıyla, hoyratıyla ve yemekleriyle en önemlisi de Elazığspor ile tanıtıyoruz ve anlatıyoruz. Oysa Elazığ'ın belki de en büyük kültür mirası, insanlarının birbirleriyle kurduğu ilişkilerde saklıdır.

GÜRKAN ÖZENSOY

BİR ZAMANLAR BİR KAPI ÇALINIRDI…

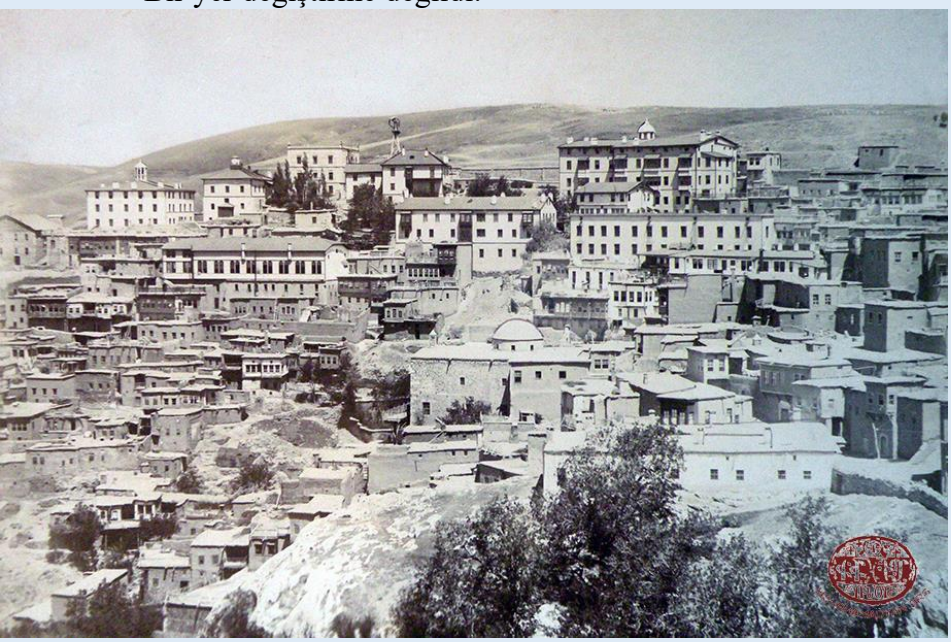
Eskiden Elazığ'da bir komşunun kapısını çalmak için özel bir sebebe ihtiyaç yoktu…
"Bir halini hatırını sorayım" yeterliydi.
Bir evde yemek pişiyorsa, kokusu yalnızca o evin penceresinden çıkmazdı.
Bir tabak mutlaka komşuya giderdi.
Bir cenaze varsa, mahalle susardı.
Bir düğün varsa, mahalle hareketlenirdi.
Bir çocuk hastalansa, yalnızca annesi-babası değil, komşuları da telaşlanırdı.
Bugün bunların bir kısmını "eski zamanların güzel alışkanlıkları" diye anlatıyoruz.
Ama aslında bunlar bir şehrin sosyal güvenlik sistemi idi.
Devletin, belediyenin, kurumların olmadığı yerde insan insana sahip çıkıyordu.
Ve belki de Elazığ'ın en büyük zenginliklerinden biri buydu.

ELAZIĞ'IN YAZILMAMIŞ TARİHİ

Tarih kitaplarında padişahlar vardır.
Savaşlar vardır.
Valiler, belediye başkanları, âlimler, sanatçılar vardır.
Ama bir de tarih kitaplarına girmeyen insanlar vardır.
Mahallenin bakkalı…
Çarşıdaki ayakkabıcı…
Yıllarca aynı dükkânda çalışan usta…
Mahallenin "herkesin işine koşan" amcası (Bizim tabirimiz ile emmisi) …
Çocuklara nasihat eden yaşlı komşu…
Düğünlerde saz çalan, cenazelerde en önde duran insanlar…
İşte bunlar da Elazığ'ın tarihidir.
Belki isimleri hiçbir kitapta yazmayacak.
Ama onların yetiştirdiği çocuklar, onların öğrettiği ahlak, onların yaşattığı komşuluk kültürü bugün hâlâ bizimle.
Bir şehrin tarihi yalnızca arşivlerde değil, insanların hafızasında da yaşar.

HARPUT'TAN ELAZIĞ'A GELEN SADECE İNSANLAR DEĞİLDİ

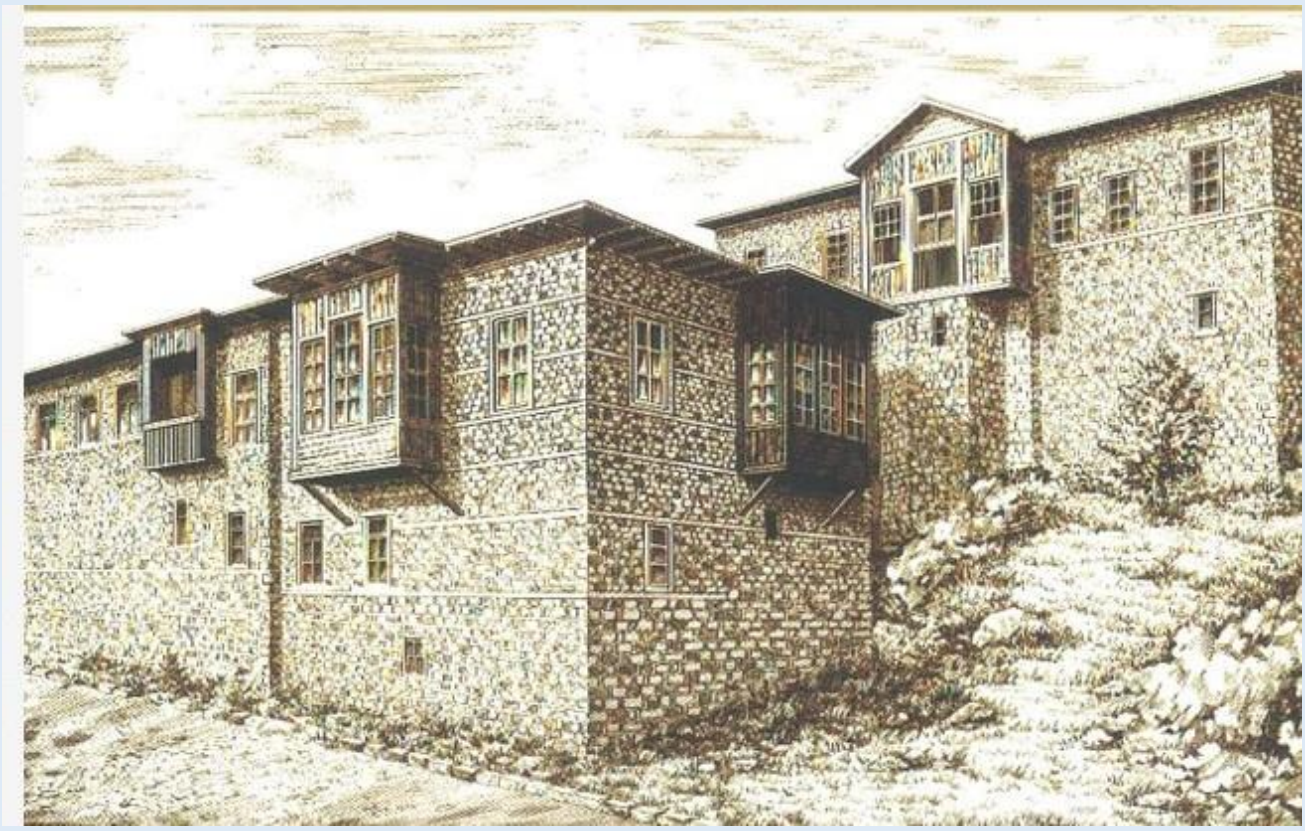
1834'ten itibaren Harput'tan bugünkü Elazığ'a doğru gerçekleşen şehirleşme, yalnızca Bir yer değiştirme değildi.

İnsanlar beraberlerinde alışkanlıklarını, geleneklerini, konuşma biçimlerini, sanatlarını ve hafızalarını da taşıdılar.
Harput'un kültür ve sanat merkezi olma özelliği yüzyıllar boyunca gelişmişti. Elazığ-Harput kültürünün içinde musiki, halk oyunları, edebiyat, el sanatları, mutfak ve günlük hayat gelenekleri önemli bir yer tutuyordu. Yani şehir değişti ama hafıza taşındı.
Belki de bugün "Elazığlılık" dediğimiz duygunun önemli bir bölümü buradan geliyor.

BİR ŞEHRİN DİLİ DE HAFIZASIDIR

Bugün gençlerimizin bir kısmı eski Elazığ kelimelerini bilmiyor. Oysa bir kelime bazen bir cümleden daha fazla şey anlatır.
Bir kelimenin içinde bir mahalle vardır.
Bir deyimin içinde bir aile hikâyesi…
Bir maninin içinde bir sevda…
Bir hoyratın içinde yılların hüznü…
Harput ağzının kendine özgü yapısı da bu kültürel hafızanın parçalarından biridir.
Bu nedenle çocuklarımıza yalnızca Elazığ'ın tarihini değil, Elazığ'ın dilini ve söyleyiş biçimini de

öğretmeliyiz.
Çünkü kelimeler kaybolursa, onların taşıdığı hatıralar da kaybolur.

ASLINDA BİZİM EN BÜYÜK MÜZEMİZ EVLERİMİZDİR

Elazığ'ın kültürünü korumak için yalnızca tarihi binalara bakmamız yetmez.
Evlerin sandıklarında neler var?
Bir eski fotoğraf…
Bir mektup…
Dededen kalma bir saat…
Anneannenin kullandığı bir bakır kap…
Eski bir düğün davetiyesi…
Bir askerlik fotoğrafı…
Bir mezuniyet hatırası…
Bir zamanlar kullanılan ama artık kimsenin adını bile bilmediği bir eşya…
Bunların her biri küçük birer tarih belgesidir.
Belki de Elâzığ'ın gelecekteki en önemli kültür arşivi , Elazığlı ailelerin evlerinde sakladıkları bu küçük hatıralardan oluşacaktır.

BİR ÖNERİM VAR

Elazığ için' BİR EV, BİR HİKAYE' adıyla büyük bir çalışma başlatılsa…
Her aile eski albümünden yalnızca bir fotoğraf seçse.
Fotoğraftaki insanları tanıtsa
'Bu kimdi?
Nerede yaşardı?
Mahallede nasıl bilinirdi?
Bu fotoğraf hangi yıl çekildi?
Bu insanların şehrimize ne katkısı oldu? Diye sorulsa…
Birkaç yıl sonra ortaya çıkacak arşivi düşünün.
İşte o zaman elimizde yalnızca resmi tarih değil 'ELAZIĞ'IN YAŞAYAN TARİHİ OLUR'

ÇÜNKÜ ŞEHİRLER UNUTULDUĞUNDA KÜÇÜLÜR
Elazığ'ı Harput olarak değerlendirirsek geçmişi çok eski dönemlere uzanır ve bugün ki Elazığ'ın tarihi de Harput'un devamı olarak ele alınır. Geçmiş bugün bizim nasıl insanlar olduğumuzu belirler.
Bu nedenle çocuklarımıza bizim zamanımız da böyleydi demek yetmez, onlara neden böyle olduğunu da anlatmalıyız.
Komşuluk neden önemliydi?
Büyüklerin sözü neden dinlenirdi?
Bir lokma neden paylaşılırdı?
Bir düğünde sevince, bir cenazede üzüntüye neden ortak olunurdu?
İşte bunlar Elazığ'ın görünmeyen hazinesidir.

SON SÖZ

Belki Elazığ'ın en güzel tarafı Harput'un taşlarında veya türkülerinde değil, en güzel hazinesi İNSANININ GÖNLÜNDEDİR. İşte o zaman sonuç olarak şunu söyleyebiliriz.
'BİZ ASLINDA BİR ŞEHRİ DEĞİL BİR HAFIZAYI YAŞATMIŞIZ'

Sanata ve halk oyunlarına adanan bir ömür...

Halaydan evliliğe “TUNÇ Ailesi”

Abdullah ve Olcay Tunç çiftinin halayda tutuşan elleri 50 yıldır hiç ayrılmadı. Abdullah Tunç Erzincanlı eşi Olcay Hanım’a önce Çaydaçıra oynamayı sonrada birlikte yaşamayı teklif etti.

YÜCEL ÇAKMAK
ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

1968 yılında Elazığ Kız Öğretmen Lisesi Halk Oyunları ekibini çalıştıran Halk Oyunları eğitmeni Elazığlı Abdullah Tunç, ekibin Halay başı Erzincanlı Olcay Akdoğan'ı ikna ederek, 1976 yılından beri bir ömür birlikteler.

Mutlu bir evlilik yaşayan Tunç çifti 50 yıldır sahnelerden uzak kalamadılar. Abdullah Tunç, İstanbul'da müzik yaşamını İstanbul'da sürdürürken, Olcay Tunç ise öğretmen olarak görev yaptığı okullarda öğrencilerine Elazığ Halk Oyunlarını öğretti.

Tunç kimdir?

Elazığ kültürü ve yöresine ait türkülerin derlemesinde kaynak kişi olarak bilinen, aynı zamanda Halk Oyunları Eğitmeni ve Müzisyen Abdullah Tunç, 1972 yılında üniversite okumak için gittiği İstanbul'da yaşamını sürdürüyor.

1951 yılında Yığinki (Aksaray)'de doğdu. Fırıncı Mustafa ile Melahat Hanımın çocuğu olan Abdullah Tunç, Elazığ Belediye Başkanı Behçet Susmaz döneminde Başkan Yardımcılığını yapan Ahmet Tunç'un da kardeşidir.

İlk, ortaokul ve liseyi Elazığ'da okuyan Abdullah Tunç, 1976 yılında İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliğinden mezun oldu.1977 yılında Ankara'da Milli Savunma Bakanlığı İnşaat Emlak Daire Başkanlığında mühendis olarak kamu görevine atanan Tunç, 8 ay sonra İstanbul İmar İskan Bakanlığına geçiş yaptı. 2003 yılında emekli olan Tunç, İstanbul'da yaşamını sürdürürken, müzik yaşantısını sivil toplum derneklerinde yürütüyor.

Halk Oyunları ve Tiyatro

Yakup Şevki İlkokulu'nda okuyan Abdullah Tunç, okulda başladığı Halk Oyunları çalışmalarını Halkevi'nde sürdürdü. Halkevi'nde eğitmen olarak Halk Oyunlarında söz sahibi olan Tunç, Kız Öğretmen Lisesi, Kız Sanat Enstitüsü, Elazığ Ebe Okulu ve Ticaret Lisesi'nin Halk Oyunları ekiplerini çalıştırdı. Bir yandan eğitmenlik yapan Tunç, sesinin güzelliğiyle özel gecelerde Elazığ Türküleri okudu. Hafız Osman Öge, Kövengli Hafız, İçmeli Sabri Çavuş, Kör Hafız, Enver Demirbağ ve babası Mustafa Tunç'tan feyz alarak, Harput Türkülerini okuma dersleri aldı. Tiyatroya da merak saran Tunç, İmam Hatip Ortaokulunda ve 1969 yılında Elâzığ Halkevi Temsil Kolu tarafından sahneye konulan Fikret Memişoğlu'nun yazdığı "İri Güllü ve Hafız Nuri Opereti"nde, sahne almıştır. Elazığ Lisesi'nde okurken Aile Çay Bahçesinde sahne aldı.

Türkülerin aranılan sesi

Halk Oyuncusu olarak Elazığlılar Dayanışma Derneği'nin gecelerine katıldı. 1970 yılında düzenlenen gecede Elazığ Türkülerini de icra etti. Bu gecede TRT Sanatçısı Mehmet Özbek'in dikkatini çekti. İstanbul'a yerleştikten sonra Mehmet Özbek'le görüşmeleri devam etti.

İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliğini kazanan Tunç, 1971 yılında İstanbul'a yerleşti. Yüksek tahsiline başlayan Tunç, Mehmet Özbek sayesinde TRT'de birçok yapımcıyla tanıştı. Yaşadığı bir nedenlerden ötürü TRT'ye sanatçı olarak giremedi. Tahsiline devam eden Tunç, İstanbul Belediyesi Konservatuvarında müzik eğitimine başladı. Eğitimi devam ederken profesyonel olarak gazinolarda Türk Sanat Müziği sanatçısı olarak sahne aldı.

Birincilik ve ilk plak

İstanbul'un tanınmış plak şirketlerinden Melek Plak'ın düzenlemiş olduğu yarışmayı birincilikle kazandı.

Türk müziğinde ve plak piyasa'sında yepyeni bir ses!

ALTAN TUNÇ

Melek Plâğın, Türkiye çapın - da yapmış olduğu yarışma sonuç - landı.

Bestekâr Yusuf Nalkesen, bin - lerce kişi arasından "ALTAN TUNÇ" isimli genci, birinci olarak seçti.

Değişik ve çok güzel bir ses'e sahip olan sanatçının, san'at dün - yasında büyük yankılar uyandıra- cağı bekleniyor. Genç ve kabili - yetli olmasıda, hızla zirveye çıka- bileceğini göstermektedir.

ALTAN TUNÇ, bestekâr Yu - suf Nalkesen'in kendi eserleri ara- sından, titizlikle seçmiş olduğu, "Gizli Kalsın Günâhım" ile "Sev - mek Günah Olurmu hiç?" adlı, e- serlerini, plâğa okudu.

Bu ilk plâğında, olağanüstü, bir başarı sağlıyan sanatçı, 23 ya- şında olup, Yüksek İnşaat Mühen - disi'dir. Dikkatleri üzerine çeken, diğer bir noktada, genç sanatçı - nın konservatuvar öğrencisi olu - şudur.

Bestekar Yusuf Nalkesen'in birinci seçtiği Abdullah Tunç'un sahne ismi "Altan Tunç" oldu. Altan Tunç, 23 yaşında ilk plağını Yusuf Nalkesen'in eserlerini okuyarak yaptı.

Yusuf Nalkesen'in "Gizli Kalsın Günahım" ve "Sevmek Günah Olur mu Hiç?" adlı eserlerini okudu.

Plağıyla dikkatleri üzerine çakan üst düzey gazinolarda çıkmaya başlar. Lunapark Gazinosunda Emel Sayın'ın kadrosunda da yer alır.

Müzik Dünyasında henüz tanınmayan Selami Şahin'in şarkılarını okuyarak, onun tanınmasını sağlar. Müzik piyasasında 4 plak ve 2 kaset yapar. 1980 sonrası müzik piyasasının durgunlaşmasından ötürü sahnele ri bırakır ama müzik yaşantısı özel gecelerle devam eder.

Halay Başı...

İstanbul'da hem okuyan hem de sahne yaşamını sürdüren Abdullah Tunç, Elazığ'da tanıştıkları Kız Öğretmen Lisesi Halk Oyunları Ekibi Halay Başı olan Erzincanlı Olcay Akdoğan ile 1976 yılında İstanbul'da hayatını birleştirir.

1968 yılında tanıştıklarını belirten Olcay Hanım, evlenmek için 4,5 yıl beklediğini söyledi. Mutlu bir evlilik yaptıklarını ifade eden Olcay Hanım, "Ben öğretmen olmuştum. Abdullah Bey'in de üniversitesini bitirmesini bekledim. Düğünü İstanbul'da yaptık. 2 erkek evladımız oldu." dedi.

Öğretmenlikte emekli olan Olcay Hanım, görev yaptığı okullarda minik öğrencilere başta Elazığ Oyunları olmak üzere birçok yörenin oyununu öğretir. Elazığ Oyunlarını çok sevdiğini belirten Olcay Hanım, Elazığ'da başta Öğretmenevi Salonu olmak üzere birçok etkinlikte halay ve çaydaçıra oynadığını belirtti.
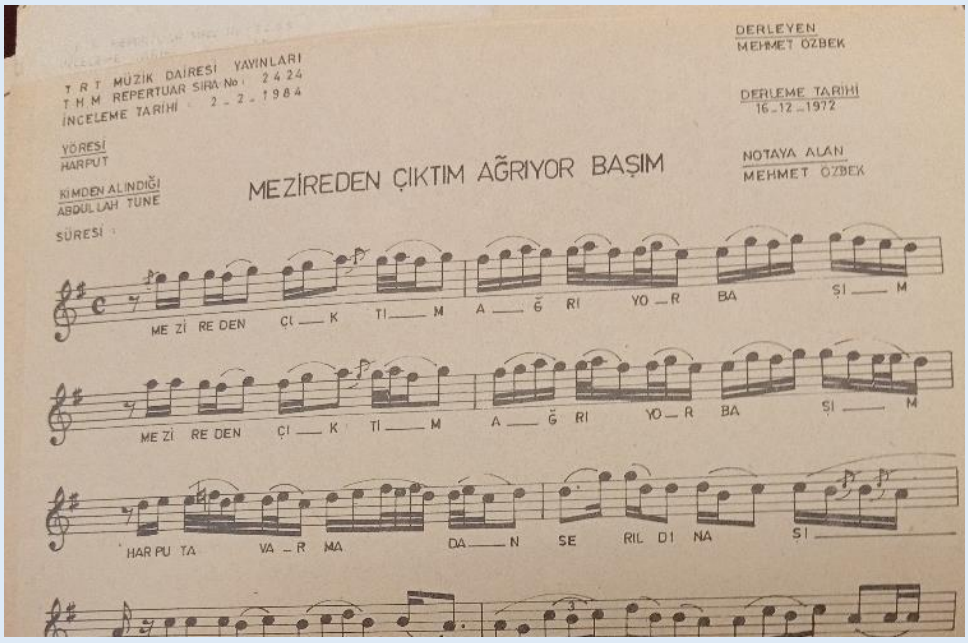

Türkülerin kaynak ismi

Sanat yaşamını İstanbul'da sürdüren Abdullah Tunç, TRT Türk Halk Müziği Sanatçısı Mehmet Özbek'le irtibatını kesmedi. Zaman zaman ya TRT'de yada Özbek'in evinde görüştüklerini söyleyen Tunç, 17 tane Elazığ Türküsüne kaynak kişi olarak okuduğunu, Mehmet Özbek'in ise bu türküleri notaya alıp kayıt altına aldığını ve TRT repertuvarına bu türkülerin girdiğini söyledi.

Bu türküler içerisinde "Hafomun Evi Kayabaşında", "Yüksek Minarelerde Kandiller Yanar" ve "Kara Erik Çağala" gibi Harput Türküleri yer alıyor.

Abdullah Tunç, İstanbul İleri Türk Müziği Konservatuarı'nda solistlik ve hocalık, Olcay Tunç ise evinde yağlı boya resim yaparak yaşamlarını sürdürüyorlar.

Uzun Çarşı'nın Türküsü ve Kapalı Çarşı'nın hüzünlü Sessizliği

"Elaziz uzun çarşı, dükkânları karşı karşı…"

Bir türkü bazen yalnızca söylendiği zamanı değil, söylendiği şehrin yüzünü de saklar. **"Elaziz Uzun Çarşı"**yı dinlediğimde gözümün önüne önce karşılıklı dükkânlar gelir.

Sonra o dükkânların arasından geçen insanlar: Birbirini adıyla çağıran esnaf, elindeki bohçayı sıkıca tutan bir anne, ustasının peşinden yetişmeye çalışan çırak, bir işi olmadığı hâlde dostlarına rastlamak için çarşıya uğrayan ihtiyar…

Türküde adı geçen çarşı, sevdanın geçtiği yerdir. Türkünün asıl sözü, sevdiğine kavuşmaya kararlı bir insanın sözüdür; bir çarşının tarihini anlatmaz. Yine de o sevdaya mekân olarak çarşıyı seçmesi boşuna değildir. İnsan, gönlündekini en çok herkesin içinde sınar. Bir bakışın fark edilmesi, bir haberin duyulması, dostun ve düşmanın aynı sokaktan geçmesi mümkündür orada. Uzun Çarşı, türkünün içinde yalnızca bir adres olmaktan çıkar; şehrin tanıklığına dönüşür. Elazığ-Harput musikisine ilişkin değerlendirmeler de türkünün merkezinde bu sevda kararlılığının bulunduğunu belirtir.

BİLAL CİVELEK

Bugün o türküyü **Elazığ**'ın **Kapalı Çarşı**'sını düşünerek dinlediğimde başka bir soru da işitiyorum: Bir şehir, çarşısındaki insan sesini kaybederse geriye ne kalır?

Eski çarşıların ihtişamı yalnızca kalabalıklarından gelmezdi. Onları görkemli yapan, alışverişin insan ilişkileriyle iç içe yaşanmasıydı. Bir dükkâna giren kişi bazen alışverişini yapar, bazen yalnızca hâl hatır sorardı. Esnaf müşterisinin ne istediğini bildiği kadar hangi evde hasta olduğunu, hangi çocuğun okula başladığını da bilirdi. Komşu dükkânda bir iş yetişmeyecek olsa öteki esnaf yardım ederdi. Çarşı, geçim kapısı olduğu kadar haberleşme yeriydi; bazen insanın kederini kimseye anlatmadan anlaşılabildiği bir yerdi.

Elazığ Kapalı Çarşı'sının geçmişinde bakırcıların, semercilerin, kumaşçıların ve el işçiliğiyle çalışan başka ustaların bulunduğunu Millî Eğitim Bakanlığının mekân tanıtımı da kaydediyor. Bugün ise orcik, pestil, Ağın leblebisi, baharat ve kurutmalıklar gibi yöresel ürünler çarşının öne çıkan yüzünü oluşturuyor. Bu değişim kendi başına kötü değildir. Şehirler yaşar ve değişir; çarşılar da değişir. Fakat bir zanaatın yerini başka bir ürün aldığında, ustanın bilgisini ve dükkânın hikâyesini de koruyamazsak değişimin yanında bir kayıp yaşarız.

Bir bakırcının çekici sustuğunda yalnızca bir ses eksilmez. O çekicin hangi elde nasıl tutulduğunu bilen biri de azalır. Bir semercinin dükkânı kapandığında vitrinden bir eşya kalkmaz yalnızca; hayvanıyla, yoluyla, köyüyle kurulmuş bir hayatın bilgisi de geri çekilir. Eski çarşıların şaşaası biraz da buydu: Her dükkânın içinde bir maharet, her maharetin ardında uzun bir emek vardı. İnsan yürürken yalnızca mal görmez, çalışan bir şehrin kendisini görürdü. Kapalı Çarşı'nın görünümünü korumak için çalışmalar yapıldı.

Dükkân cepheleri, kaldırımlar, çatı ve aydınlatma yenilendi. Bu emek değerlidir; tarihî bir çarşının bakımsız bırakılmasına razı olamayız. Fakat güzel bir cephe, tek başına canlı bir çarşı kurmaya yetmez. Ahşap kaplamanın önünden insan geçmeli, o dükkânın sahibi günün sonunda kazandığıyla evine huzur içinde dönebilmeli. Bir çarşının restorasyonu duvarlarında tamamlanır; yaşaması ise insanlarında sürer.

Son günlerde esnafın anlattıkları bu yüzden düşündürücü. Yaz döneminde bile müşteri hareketliliğinin azaldığı; bazı saatlerde çarşının belirgin biçimde sakinleştiği kapalı çarşıyı mahzunlaştıran, yalnızlaştıran nedir acaba?

Cevap yalnızca **“esnafa destek olsun”** olamaz. Çarşının insana vereceği bir deneyim, satacağı ürün kadar güçlü olmalı. Çocuklar ustaların çalışmasını görmeli. Gençler orcikin nasıl yapıldığını, bakırın nasıl işlendiğini, bir dükkânın yıllar içinde nasıl ayakta kaldığını öğrenmeli. Şehre gelen misafir, eline bir poşet alıp çıkmadan önce orada biraz vakit geçirmek istemeli. Esnafın ihtiyaçları dinlenmeli; ziyaretçinin rahatça dolaşabileceği, ürünleri tanıyabileceği, oturup soluklanabileceği bir ortam kurulmalı. Çarşıyı yaşatmak için onu yalnızca geçmişin fotoğrafı gibi sergilemek yetmez. Bugünün hayatına katmak gerekir.

Bunu söylerken eski günleri kusursuz göstermiyorum. O günlerin de yoksulluğu, zorluğu, geçim derdi vardı. Fakat çarşının insanı insana yakınlaştıran bir tarafı vardı; bugün özlediğimiz biraz da odur. Esnafın sesi başka bir dükkândan duyulur, biri ötekine selam verirdi. Sepetçilerin müşteri bulmak için fır döndüğü o çarşı insanların birbirini görebildiği bir hayatı hatırlatıyor.

Bir gün Uzun Çarşı türküsü yine çalsın. Biz de Kapalı Çarşı’dan geçerken sesini duyalım. Bir dükkândan çekiç sesi, ötekinden bir selam, biraz ileriden bir çocuğun meraklı sorusu gelsin. Elazığ’ın çarşısı, yalnızca geçmişini hatırladığımız bir yer olmasın; yeni hatıralar biriktirdiğimiz bir yer olarak yaşasın.

Çünkü bir çarşıyı asıl yalnız bırakan, sokaklarının bir süre sessizleşmesi değildir. Şehrin, o sessizliği duymamaya alışmasıdır.

Yığınkili Zülküf Kar anıldı

Bu yıl 11'inci kez gerçekleşen Yığınkililer İsot ve Peynirli Ekmek Günü, adına ağıt yazılan Kabadayı Zülküf Kar anısına yapıldı.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Yığınki'de doğup büyüyen insanların bir araya gelmesini sağlamak ve Yığınki kültürünü yeni nesillere aktarmak amacıyla düzenlenen Yığınkililer İsot ve Peynirli Ekmek Günü, bu yıl 11'inci kez gerçekleştirildi.

Program, Yığınki'nin yetiştirdiği önemli isimlerden biri olan Zülküf Kar'ın anısına düzenlendi. Etkinliğe Elazığ Vali Yardımcısı Ömer Faruk Ateş, AK Parti Elazığ Milletvekilleri Prof. Dr. Erol Keleş ve Ejder Açıkkapı, Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, kamu kurum müdürleri, muhtarlar, mahalle sakinleri, şair ve yazarlar ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri katıldı. Yığınkililer'in yoğun ilgi gösterdiği program, birlik ve beraberlik görüntülerine sahne oldu.

Program, şair ve yazar Rıdvan Dağlar'ın, merhum Zülküf Kar'ın hayatı ve hatıralarını anlattığı konuşmayla başladı. Zülküf Kar'ın anıldığı programda Şair İhsan Nazik de merhumun hatırasına ithafen şiir okudu.

Şiirin ardından Kur'an-ı Kerim tilaveti gerçekleştirildi. Programda Zülküf Kar, dualarla yad edildi. Etkinlikte Elazığ Belediye Başkanı Şahin Şerifoğulları, AK Parti Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ve AK Parti Elazığ Milletvekili Prof. Dr. Erol Keleş ise Yığınki ile ilgili anılarını paylaşarak kendisini Yığınkili olarak gördüklerini ifade ettiler.

Programda konuşmaların ardından katılımcıların birlikte vakit geçirmesi ve Yığınki'ye özgü isot ile peynirli ekmeğin ikram edilmesi planlanırken, yağmur yağışı nedeniyle etkinlik programı konuşmaların ardından sona erdirildi.

YIĞINKILİ ZÜLKÜF KAR (1934-1968)

Yığıkili Zülküf, adını şimdi bir mahalle olan, o zamanlarda köy olan Yığıki'den alır.
1934 yılında Yığınki köyünde doğan Zülküf Kar Elazığ'da yaşayan bir delikanlıdır. 1968 yılının şubat ayında Elazığ'da bulundan Yemeniciler Çarşısında gece bekçilerinden biri tarafından sırtından vurularak öldürülmüştür. Zülküf evin tek oğludur. Okumayı söktükten sonra okulu bırakmış ve Elazığ'ın bazı eğlence mekanlarında takılmaya başlamıştır. Babası ve annesi henüz o gençlik yıllarının başında vefat ederek onu yalnız bırakmıştır. Zülküf çocukluğundan itibaren korkusuz, mert ve dürüst olarak tanınır çevresi tarafından. Herkes ondan çekinir, en ufak bir tartışmada karşısındakini korkutmayı bir şekilde başarır genç delikanlı. Takıldığı eğlence mekanları ve gazinolarda yaşadığı kavgalardaki cesareti ve mertliğini herkes bilir. Bu yüzden ona kabadayı der tüm arkadaşları ve tanıyanlar. Sorunu olanlara kendi usulü ile yardım eder. Bunun karşılığında da eğlence dünyasının bazı yetkilileri bazen isteyerek bazen de istemeyerek kendisini maddi olarak beslemeye başlarlar. Bir zaman sonra Ankara'da ve bazı diğer illerde de eğlence sektörünün bazı alanlarına gider ve oralarda da arkadaşlar edinir. Artık belli çevrelerden bir nevi haraç alabilen, bazı eğlence yerlerine direkt olarak hükmedebilen ve epeyce maddi olanaklara kavuşan bir kişi olur. Mahallesinde ve yörede fakir ve ihtiyaç sahiplerine maddi yardımlarda bulunur. Odunu-kömürü olmayanların kışlık yakacaklarını alır. Kabadayıdır ama kesinlikle çok dürüst, güvenilir ve namuslu bir insandır. Bir keresinde Ankara'da bir gazinoda eğlenirken çıkan kavgada iki kişi ölür ve kendisi de on beş yerinden yaralanır. Fakat tedavi olduktan sonra iyileşir ve tekrar Elazığ'a döner.

Bu arada Elazığ'ın eski Gölcük Sinemasının karşısında Keban Taksi adında bir taksi durağı açarak onu çalıştırmaya başlar. Beş sene civarında bu taksi durağını işletir.
Yığıki'nin bahçelerinde bazen klarnetçi Mevlüt Canaydın ve benzeri bazı mahalli müzisyenlerle sofralar kurup meşkler de yaparlarmış.

Genellikle tek basına gezermiş. Mecbur kalmadıkça silah taşımaz ve kullanmazmış. Gazino aleminde ve eğlence sektöründe yasadığı olaylarda çok karsı karşıya gelmiş olacak ki, zabıta ile arası pek iyi değilmiş.
Ağa, bey ve devlet yöneticileri ile herhangi bir samimiyet kurarak islerini yürütme yoluna pek girmezmiş.
1968 yılına geldiğinde Erzurum'dan akrabaları olan bir bayanla nişanlanmış.
Bir gece bir sataşma yüzünden bir kavgaya karışır. Gece saat 02.00 civanında asayiş yetkilileri kendisini sorgulamak istemiş. Fakat cesur ve gözü pek Zülküf'e

fazla yaklaşmamışlar. Zülküf ise üzerinde silah olduğu için gazinoyu terk edip Elazığ Yemeniciler çarşısına doğru uzaklaşmaya başlamış. Yerde çok kar ve buz varmış. Bir ara ayağı bir buz parçasına takılınca kayıp düşmüş. Arkasından yetişen gece bekçisi Ali Koç, gizlice arkadan beynine ateş ederek öldürmüş. (Bu bekçi ise, Zülküf'ün o kış yakacağını alarak yardım ettiği bekçiymiş).
Dürüst, namuslu, güvenilir ve başkasının malına ve mülküne tecavüz etmeyen ve fakir ve muhtaçları kollayan Zülküf'ün, bu şekilde nişanlıyken arkasından habersizce beynine sıkılan bir kurşunla daha 34 yasında iken öldürülmesi, kısa zamanda Elazığ'ın her yanında üzüntüye sebep olmuş. Bir nevi Elazığ ayağa kalkmış. Cenazesi Yığıki yeni mezarlığına kaldırılırken binlerce insan eşlik etmiş. Bu acıklı son nedeniyle meçhul bestekarlar Zülküf'e ağıtlar yakmaya başlamış. Bu ağıt daha sonra sevilen mahalli sanatçı Sıtkı Demirci tarafından, 1969 yılında bir Elazığ ezgisi olarak plağa okunmuş.
Birçok tanınan sanatçı tarafından hala daha seslendirilen bu ağıt yıllardır dinlense de türkünün hikayesini bilinerek dinlendiğinde daha da anlamlı bir hal almaktadır.

İnişte yokuşta ata binmezdim
Zülküf'üm kurşuna boyun eğmezdim
Sol yanımdan değseydi belki ölmezdim
Nidem anam nidem kaderim böyle
Beynimden vuruldum gel insaf eyle
(Beynimden vuruldum gel otur ağla)
Yığıki bağlarının meyvesi değdi
Zülküf bir kurşuna boyun eğdi
Atılan kurşunlar Zülküf'e değdi
Nidem anam nidem kaderim böyle
Beynimden vuruldum gel insaf eyle
(Beynimden vuruldum gel otur ağla)

ROMANI DA YAZILDI

Elazığlı Yazar Merhum Aziz Aydın Doğan, YİĞİNKİLİ ZÜLKÜF'ün romanını yazdı.
Yazar, ciddi bir araştırma sonucu başlamıştır romana. Yazmaya oturmadan önce kendisinin de çok iyi bildiği o bölgeyi yıllar sonra tekrar giderek kahramanını sormuş soruşturmuş, geriye kalan ailelerini, tanıdıklarını, büyüdüğü evi, sokakları, kendisinin de çocukluğunun geçtiği yerleri tekrar mercek altına alarak yazıya geçirmiştir. Saf araştırma notları olan bu malzemeyi sonra da inceden inceye kurguladığı romana yedirmesini bilmiştir. Belki söylenmesi gereken bir şey de yazarın araştırma notlarını kitabın önsözü denebilecek biçimde okuyucuya sunmasıdır. Bu da romanın yazılış evresini okuyucuyla paylaşmasıdır.

Harput'un kayasından Hazar'ın kıyısına

Hazar'ın kıyısında Harput ezgileri söylene dursun, yürekten bir parçaydı şiir, bir memleketi tanımak istersek türkülerine bakacaktık. Nasıl sevmiş nasıl yaşamış nasıl ölmüş, bir ağıt bir destan bir kahramanlık bir sevda sözüydü şiir. Sadece Hazar'ın kıyısında değil tüm kıyılarda okuna dursun dizeler. Dizine kötürüm inmiş dizeler vardır söylenmeyen, boğazına dizilmiş kavruk sözler, neydi bizi birbirimize bağlayan şiir tabiiki sazdı sözdü. İki kelam edilmemiş günler kibrit kutusu mektuplarına dizilmiş dizeler. Bir türkü tutturmuş içten samimi anlaşılması zor değil Enver Demirbağlar Hafız Osman Öğeler ve niceler.

OYA ORHAN

"Oy akşamlar aksamlar yine geldi akşamlar"
"Değmen felek gamlı yaslı gönlüme ben bir selvi boylu yardan ayrıldım"

Ahciği yolladım Urum eline
Eser bad i saba zülfün teline

Sinemde tutuşmuş
Yanmış ocağ olaydim.

Derdimizin ortağı türküler şiirler
Neden söylenmiş demiyoruz dilimize pelesenk olmuş bizi anlatan şiirler yerli yerinde kullanılmış derdimizin ortağı şiirler, bir ah tutması gelir aklına yazar şair, bir ana baba acısını, Evlat acısını, uzağa düşmüş sevgiliyi, Şiir curanın elinde bir kemanın telinde gırnatanın nefesinde bam telinde nakış gibi işlenir.
Bayram rengi giymiş bir çocuğu kim anlatabilir, iki dize gülüş iki mısra sevinç, şiir neydi sahi anlaşılmaz sözler değildi derdini sevincini anlatanların dert ortağıydı...
Bayramlık giymiş çocuk son bayramında şimdi nice şiirler yazılacak bizden sonra nice darası alınmamış dizeler söylenecek bir şehrin kıyısında hep yine sol yanımız ağrıyacak, içimizdeki gurbetlere inat yine sevmeye devam edeceğiz şiirden adamları, yine üst üste ayrılıklar görmüş mevsimlere yazılar yazacağız. Gün ağarırken şiirlerde yine memleket ezgileriyle demlenmiş çaylar yüreğimizde olacak. Kar ve köz nereye yakışır aşığın yüreğine şairlerin dizesine, çok sevmek değil de sevdiğinden ırağa düşmek en çok yazılmış şiirlerde,
Yolu bile incitmeyen yürek, kulu nasıl incitsin, desem doğru olur mu bilmem.

Hazar'ın kıyısından
Harput'un kayasından
Bir şiir bir türkü bir sevda bir Memleket kokusu yayılır nice şiirler yazılır nice yaralar sağalır. Başını sağ edenler çoğalır bir taziye gününde bu yazı da şehrimde nice şiir günleri olması temennisiyle yazılmıştır. Nice şiirler okunsun Nazımlar, Orhan Veliler, Atilla İlhanların şiirleri de okunsun memleket sevdasını bir de onlardan okuyalım. Ay yıldızın altında Hazar şiir akşamları bizden sonra da yaşasın. Türküler gibi şiirler şarkılar gibi dilden dile evrenselleşsin. Yazılmış tüm şiirlerin okunması dileğiyle...

Müze yeni yerinde...

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un katılımıyla Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi ve Fetih Mescidinin açılışı gerçekleşirken, bölge valilerinin katılımıyla Bölgesel Turizm Çalıştayı düzenlendi.

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi'nin açılışına katılan Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, "Müzelerimizi artık yalnızca eserlerin sergilendiği vitrinler değil, bilimin, eğitimin ve toplumsal buluşmanın merkezleri olarak ele alıyoruz" dedi. Elazığ'ın tarihi ve kültürel mirasını gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla yenilenen Elazığ Arkeoloji ve Etnografya Müzesinin açılışı gerçekleştirildi. 1965 yılında Harput'taki Alacalı Mescit'te temelleri atılan ve 2016 yılındaki terör saldırısında zarar görerek kapatılan müze, Milli Savunma Bakanlığı'ndan devralınan 1885 tarihli tarihi Mülkiye İdadisi binasına taşındı. Yaşanan depremler de dikkate alınarak güvenli ve çağdaş bir yapıda tasarlanan müze, kentin kültürel

hafızasını yeniden canlandırdı. Yeni müzede Paleolitik Çağ'dan Osmanlı ve Cumhuriyet dönemine uzanan yaklaşık 2 bin nadide eser ziyaretçilerin beğenisine sunuluyor. Arkeoloji bölümünde 934, etnografya bölümünde 482 ve sikke bölümünde 522 eserin yer aldığı müzede, kentin simge değerlerinden Çaydaçıra geleneğine de özel bir alan ayrıldı. Çağdaş sergileme teknikleriyle donatılan mekânın, çocuklara ve gençlere kendi kültürlerini tanımanın yanı sıra Harput ve Elazığ'ın kültür turizmine de önemli bir ivme kazandırması hedefleniyor.
Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Elazığ programı kapsamında ayrıca Harput İç Kale'de incelemelerde bulunarak Fetih Mescidinin açılışını gerçekleştirdi.

Fetih Mescidi ibadete açıldı

Elazığ'ın tarihi ve kültürel mirasının önemli simgelerinden Harput Kalesi'nde yürütülen kazı çalışmaları sonucunda gün yüzüne çıkarılan Fetih Mescidi, düzenlenen törenle ibadete ve ziyarete açıldı.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, Elazığ milletvekilleri ve il protokolünün katılımıyla gerçekleştirilen açılış töreninde, tarihi Fetih Camii'nin Harput'un kültürel mirasına yeniden kazandırılmasının önemi vurgulandı.
Tarihi Harput Kalesi'nde gerçekleştirilen arkeolojik kazılar sırasında ortaya çıkarılan Fetih Camii, asırlık geçmişiyle bölgenin tarihi ve manevi değerlerini günümüze taşıyor.

Çalıştay gerçekleşti

Turizm ve Kültür Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Elazığ Valisi Numan Hatipoğlu, Adıyaman Valisi Abdullah Küçük, Bingöl Valisi Dr. Cahit Çelik, Malatya Valisi Seddar Yavuz, Tunceli Valisi Şefik Aygöl ve İl Protokolü, İlimiz ev sahipliğinde düzenlenen Bölgesel Turizm Çalıştayı açılış programına katıldı.
Bölgesel Turizm Çalıştayında, bölgenin sahip olduğu zenginlikleri daha güçlü bir turizm değerine dönüştürecek yol haritası ele alındı. Kültürden gastronomiye, doğadan arkeolojik mirasa uzanan değerleriyle bu beş şehrimizin ulusal ve uluslararası görünürlüğünü artırmak, yeni turizm hareketliliği oluşturmak ve Anadolu'nun keşfedilmeyi bekleyen potansiyelini dünyayla buluşturmak için yapılacak olan çalışmalar ele alındı.
Turizm Çalıştayı kapsamında Elazığ'a gelen misafirlere ilimizin tarihi ve turistik yerleri olan Elazığ Müzesi Harput Kalesi, Harput Ulu Cami, Arap Baba Türbesi, Hoca Hasan Hamam Müzesi, Mansur Baba Türbesi, Balakgazi Cam Seyir Terası Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü personelleri tarafından gezdirildi.

REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

Elazığlılar Dayanışma Derneği'nin düzenlediği 50. geleneksel peynirli ekmek pikniği İstanbul Güngören mesire alanında gerçekleşti.

Elazığlılar piknikte buluştular

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

İstanbul'da yaşayan Elazığlıların yoğun katılımı ile gerçekleşen pikniğe MHP Elazığ Milletvekili Semih IŞIKVER, ELFED Onursal Başkanı Faik İÇMELİ, İstanbul'da bulunan Elazığ Dernek Başkanları da katıldı.

İstanbul'da yaşayan Elazığlıların kurduğu en eski ve önemli hemşeri derneklerinden bir olan Elazığ Dayanışma Derneği, 50.'sini gerçekleştirdiği büyük buluşmada Elazığlıları, Elazığlı yerel sanatçılar ile bir araya getirerek hem özlem giderdi hem de doya doya eğlenmelerini sağladı.

Ses sanatçıları yanı sıra halk oyunları ekiplerinin de büyük ilgi gördüğü programda Elazığlılar da halayda yerlerini almayı ihmal etmediler.

Elazığlılar Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Selahaddin Doydu, 50. Yılda bu organizasyona emek vermekten duyduğu memnuniyeti dile getirirken destek verenlere teşekkür etti. ELFED Yönetim Kurulu Üyesi Ve Genel Sekreteri Mete Murat, güçlü bir organizasyonla geniş katılımlı bir etkinlik düzenlendiğini söyledi. Etkinlik plaket takdimi ile sona erdi.

YOL ve İNSAN

İnsanım. Yol yürüyorum. Bir seyir hali, benimkisi. Ne içerdeyim tam olarak ne de dışarda. Ne varlığa dolabiliyorum ne de yokluğa dahil olabiliyorum. Biraz varım. Nasıl var oldum, bilmiyorum. Anlamaya çalışıyorum. Var eden tasarımcı her fırsatta bin bir vesileyle dikkatimi çekiyor. Tam yönelmişken hakikate, dünyanın içine düşüveriyorum. Ya da dünya benim gönlümde bir zaaf buluyor. Hiç acımıyor. Onu da son damlasına kadar kullanıyor. Tuttu mu bir kere kalbinden, savuruyor da savuruyor durmaksızın. İşte bu duraksız akış, bu durmaksızın koşturma hâli, senin tuzağın. Bırak kendini. Biraz da yok ol. Ya da hiç diyelim biz ona. Nitekim ne demiş atalarımız: ***"Hiç yoktan iyidir"***

AHMET KUTLUAY

İnsanım. Yol yürüyorum. Bazen kendi yaptığım yolda yürümemek için bin bir bahane uyduruyorum. Ayak sürüyorum. Diri gibi dolaşırken ölü gibi cansız bir hale bürünüyorum. Diriliş haline dönmeliyim. Ya da diriliş, nasıl ve hangi halde, mutlaka ve mutlaka, ölmeden o hâle, dirilişe gitmeliyim.

Bu yolda bir damla su gibiyim. Bazen bir nehre katılıyorum. Daha öncesini hiç hatırlamıyorum. Annem babam yanımda. Soruyorum durmadan.

- ***Biz nereden geldik, anne-baba...***

Babam gülümsüyor başımı okşarken. Annem berrak bir su damlası. Bir an güneş parlıyor bedeninde.

- ***Canım oğlum, akıyoruz ya işte, görüyorsun.***

Anneme bakıyorum. Güneşe bakıyorum. Gülümseyen babam bir şey söyleyecek mi merak ediyorum. Ve akışa katılıyorum. Zaten akan bir nehrin içindeki bir damla su olarak bakışımı da akışa teslim ediyorum.

İnsanım, yol yürüyorum. Benimki yol hâli. Hoş görün. Geçiyordum. Uğradım. Çok kalmayacağım. Bir ve az bir arada. Biraz. Bir olan sonsuz. Bize düşen sadece az. Az olanda iskan olan gönül kanaatle kanatlanıp zengin olur. Hayat tadımlık bir süreç sadece. Çocukluğunuza bakın. Nerede? Yalnızca tattınız çocukluğu. Gençliğinize bakın. Tattınız. Sonra bir su damlası gibi sonraki seyr mahalline aktınız. Tadını çıkarın ve her an geçici olduğunu idrak edin. Her nefes son nefes gibi uyanık olun.

Bu uyanış diriliş yolculuğunun diğer adıdır. Pir Sultanvari, **"uyur idik uyardılar, diriye saydılar bizi"** diyenlerden olmak gerek. **'Ya istiklal Ya Ölüm'** diyen bir ufukla bağımsız olmak. Ölüm herkesin başında tamam da bu istiklal ne ola ki diye yola düşmek. Yola düşünmek.

İstiklal şairinin **"Korkma"** hitabını her an ruhunda hissederek.

Madem bu seyir, yalnızca bir tatma halinden ibaret. Biz de tadımızı bulalım o vakit. Gökyüzü gibi bir sonsuz ufukta ay ve yıldız dalgalanırken, biz gök meyvenin ermiş haline dönüşelim. Yüzleri güldürelim. İnsanlık düşmanı vicdansızlara aman vermeyelim. Emin olalım, kendimizden, birbirimizden...

Yolda izi takip edilecek ermiş dolu tarihimiz. **Hoca Ahmet Yesevi**'yi okumalı her can. Türkçe'nin **Yunus Emre**'ye doğru giderken nasıl hakikatin diline dönüştüğünün en güzel göstergelerinden birincisi Divan-ı Hikmet. Dört kapı kırk makama bakın bir de **Hacı Bektaş-ı Velî**'nin ocağı yanmaya, ışımaya devam ediyor. **Yunus Emre** hala **Tapduk Emre**'nin kapısında.

REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

Menderes Derneği'nden kurumlara ziyaret

ÇAYDAÇIRA/İZMİR

Menderes Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği yönetimi, kurumlar arası iş birliğini güçlendirmek ve ortak bağları pekiştirmek amacıyla Türk Hava Kurumu'nu (THK) ziyaret etti.

Menderes'te sosyal, kültürel ve dayanışma odaklı çalışmalarıyla adından sıkça söz ettiren Menderes Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği, ilçe genelindeki kurum ziyaretlerini sürdürüyor. Bu kapsamda gerçekleştirilen ziyarette, Dernek Başkanı Şükrü Acar ve yönetim kurulu üyeleri yer aldı.

"Kurumlar Arası Diyaloğa Büyük Önem Veriyoruz"

Ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getiren dernek yönetimi, Türk Hava Kurumu'nun ülkemiz ve Menderes için taşıdığı tarihi ve stratejik öneme dikkat çekti. Başkan Şükrü Acar, misafirperverliklerinden ötürü yetkililere teşekkür ederek şunları kaydetti: Menderes Elazığ Kültür ve Dayanışma Derneği olarak, ilçemizde faaliyet gösteren tüm kıymetli kurumlarımızla ve sivil toplum kuruluşlarımızla el birliğiyle çalışmaya, hemşerilik bağlarımızı güçlendirmeye devam ediyoruz.

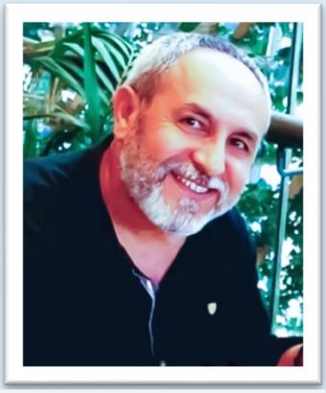
REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

Susadım Harput kitabı devam; 9. Bölüm

CİNDİLLİ EHSAN VE BOZO

Merhum Cindilli Ehsan Harput'ta doğmuş olup, hemen hemen ömrünün tamamını Harput'ta ve Alayaprak'taki bahçesinde geçirdi. Cindillioğlu İhsan Cengiz bir ara Yemenici çıraklığı ve bir ara da amelelik yaptı. Birkaç sene de Harput Yetiştirme Yurdu'nda odacılık yaptı. Ava çok meraklı olup, keklik beslemekten çok büyük haz duyardı. Ömrünün sonlarına doğru akıl hastanesine yattı. Takriben 65-70 yaş arasında Elazığ'da vefat edip Harput'a gömüldü. Rahmetliye ait pek çok fıkra varsa da ben kitabın sonunda bir ikisine yer vereceğim.

Nazım abiler Cindilli Ehsan'ın evinde otururken ara sıra kış gecelerinde onlara misafirliğe giderdik. Biz çocuklar koşar oynar gürültü yapardık. Nazım ağabeyin eşi Dilber abla iyi sıcakkanlı ve misafirperver biriydi. Bizler oyun oynarken annelerimizde elişi yapar örgü örerek ikram edilen kuru yemiş ve çay içerlerdi. Bir ara bizle o kadar çok gürültü yapmıştık ki inceden ve derinden oturduğumuz salonun kapısı ardında durup seslenen biri kadar oldukça bir yakın ses duyduk. İlkinde "Murat" diye seslendi. Sonrasında yinelendi haykırışını gizemli ses "Muurraatt" diyerek. Annelerimizle birlikte o kadar etkilenmiş korkmuştuk ki susup çağrıyı dinledik. O ses tekrar "Muurraaatt" diye seslendi. Evet, evin çocuğunun ismi Murat'mış. Acaba ses dışarıdan mı diye annelerimiz baktılar kimse yoktu. Hem dışarısı soğuk ve kar vardı. Aydınlık gecede kimseyi göremedik. Bunun gibi olayları daha evvelden de başkalarının yaşadığını bildikleri için büyüklerimiz üzerinde durmayıp pek telaş etmediler. Her yerde evliyaların olduğu söylentilerini büyüklerimizden duyardık. Neticede çok gürültü yaptığımızdan çevredeki evliya ve yatırların rahatsız olduğunu annelerimiz anlayıp daha önceki söylentileri de dikkate alıp anladılar ve bizler sus pus olup annelerin etekleri altına sığındık. Geceyi yarı uykulu halde geçirdiğimizi hala hatırlıyor ve elimde olmadan ürperiyorum. Bu olaydan bir süre Kör Ali ağabey eşi Dilber ablanın zoruyla başka bir eve taşındılar. Lojmanlar toprak damlı çok eski ve daracıktı. Evimiz önde bir oda ki yatılıp oturulan tek oda ve bir de ön kapıdan girildiğinde mutfağı vardı. Sokağa paralel evimizin karşısında Öğretmen Veli Ayaz beyin eviyle onun sağ karşısında Cınıvız Ali dedenin evi vardı ki bunları bir sokak bölüyordu. Bu Veli Ayaz yurtta öğretmendi. Yukarıda bahsedip anlattığım yetiştirme yurdu yangınında kendini tehlikeye atmış çocukları da o kurtarmıştı. Veli öğretmenin iki erkek, iki kız dört çocuğu vardı. Erkeklerden Ferhat'la çok iyi arkadaştık. Kızlardan Ülkü aynı sınıftan arkadaşımdı. Birde adına Bozo dediğimiz nerden geldiği hakkında hiç malumat olmayan sarışın çilli yüzlü kimsesiz yetim yaşıtımız bir çocuk vardı. Bozo çocuğun parmakları Altı adetti ve asıl başka bir özelliğiyse ki ben buna Allah vergisi yetenek diyorum. Bozo gırtlağından koyun melemesi gibi bir ses çıkarmasıydı. İlk başlarda bu çocuğu arkadaşımız olmasıyla birlikte yerli halk bile merakla hayret ediyordu. Sokakta yürürken mesela kim görse yanına çağırıp lafa tutarak "Ula bozo hele bi bağırasın yav." ardından koyun taklidi yaptırarak melemesini dinlerdi.

İRFAN KARABULUT

Kahveci Mehmet: *Yeğen hele bi goyun kimi mele dinleyek.*
Bozo: *Para verisez bağıram. Bağıram mı emmi?*
Kahveci Mehmet: *He hee vereceyük çağam.*
Simon: *Aha alsan peşinen igirmi beş guruş.*
Şoför Memet: *Pezebenk al saan bir pangınot ha. De hayde bağır da ula.*
Diyerek meraklarını giderip çocuğa üç beş kuruşta harçlık verirlerdi. Bu çocuğu Aralık ayının zemherisinde, bir kış günü tüm çocuklar İmam Efendi, Beyzade Efendi türbelerine ve Harput'un dışında olan bağlarla arasındaki bağlantıyı sağlayan büyük toprak yokuşlu trafiği pek olmayan ana cadde de kendi imkânlarımızla kayak yaparken tanıdık onu. Tüm çocuklar etrafına toplanmış merak

içinde yaptığını hayretle dinlerdik. O günden sonra adını bilmediğimiz için "Bozo" diye lakap taktığımız çocuk arkadaşımızdı artık. Nerden geldiğini kimi kimsesi olup olmadığını bilmediğimiz arkadaşımızın namını özelliğini evlerimizde, komşularda kısaca her yerde yaymaya başlamıştık.
Bir gün yine hafta sonunda öğlen sonu kayak yapmaktan terleyip iyice ıslanarak açıkta kalan ellerimizin çok üşümesiyle burunlarımızdan su akmaya başladı. Eve gitme vaktinin geldiğini anlamıştık. Bu zamana kadar da kardeşimle çok acıkmıştık. Son kez kayak yapmak için yürüyerek en tepeye ulaşmak için kardeşim için yaptığım derme çatma kürsüden bozma (X şeklinde yapılan küçük tabure, oturak) kızağı sırtladım. Ayağımdaki cizlavitin (Ankara lastiği veya kara lastik naylon sandalet türünde ucuz ayakkabı) üzerindeki birkaç numara büyük yırtık naylon sandaleti bağladığım iplerden çözüp elime aldım. Kardeşimde annemin eliyle ördüğü elindeki ıslak eldivenini çıkarıp ağzından çıkan sıcak buharla ısıtma çabasındaydı. Kar yağmaktan kapanıp buz tutmuş yokuşlu ana caddeyi yürüyerek çıkmak çok zordu. Biz çıkarken yanımızdan çocuklar çıkıp el sallıyordu. Çömelmiş halde kayanlar ellerinde hız almak için yere arada bir vurarak kendilerini itmekte kullanılan on beş veya yirmi santimlik ağaç dallarından yaptıkları özel boyda çubukları kullanıyordu. Atılmış çamaşır leğenine (çamaşır sepeti) girip oturarak kayanlar veya işi daha da ciddiye alıp az masrafla güzel oturaklı kızak yaptırıp yokuş aşağı ve buz tutmuş yoldan son süratle kayıyorlardı. Önümüzden her geçenin ardından sanki hiç kaymamış gibi gıpta ile bakıyor kim olduğunu tanımaya ve düşüp düşmeyeceğine yorum yapıyorduk.
Bahattin: *Ula ula bağ hele bağ nassı gayi görimisin. Aha geliy ula sırtan vuram düşesen vuram mı?*
Talat: *Abe gurban olam abe bah yapma*
İsmail: *Aha ahaa ahaaa ahanda düşşşiyy düşş tüü he hee*
Yanımızdan hızla kim geçerse geçsin mutlaka sırtına vuruyor düşmesi için dengesini sarsıyorduk. Sonrada övünç yorumları gönderiyorduk ki duyan bile olmuyordu. Ama biz yine de herkesin hakkı olan düşüncelerimizi söylüyorduk. İşte bu şekilde son kez kayıp ana caddeden aşağıya caddenin başlangıç yerine geliyorduk. Başlangıç yeri olan tepeden yani su deposunun hizasından başlayarak yokuş aşağıya şimdiki kebapçı Halit ustanın dükkânının önüne kadar geliyordu. Caddenin sol köşe başında Harput belediyelik olduğu dönemlerde belediye binası vardı. O dönemler de Harput tenhaydı. Dönemin belediye başkanı ise Mehmet Koçdemir beydi. Reis Koçdemir arkeolojik kazılar yapan bir Arkeologla yaptığı söyleşide *"Biz Harput'ta yirmi beş kuruşa arsanın metresini satarken kimse almıyordu"* diye sitem de bulunmuş. Burası restore şimdilerde bir lokanta olarak kullanılıyor. Tam karşısında yani sağ başta kimin oturduğunu anımsayamadığım bir aile oturmaktaydı. Şimdilerde burası Müze olarak bırakılmış ve ardındaki sıra evler yıkılıp sara hatun cami meydanıyla birleştirilmiş. Belediye sağ başta yine müzeye bitişik üç dükkân yapmıştı. Bunların birinde rahmetli haselli Mehmet emminin bakkal dükkânıyla, diğer ikisinden biri boş biri de lahmacun fırını olarak kullanılıyordu. Boş dükkânı bir aralar rahmetli Seyid Hüseyin dede kışlık dut, ceviz, badem, orcik, pestil vs kuruyemişleri doldurup satarken sonradan bakkal dükkânına çevirdi. Caddenin ilk sol sokağı belediye binasının arkasından karakola doğru hala devam ediyor. Sağ sokak ah bir türlü unutulmayan sağ sokak. Sağ sokakta şoför Mehmet emmiyle karşısında Kahveci Mehmet abenin kayınvalideleri karşılıklı oturmaktaydılar. Söz şoför Mehmet emmiden açılmışken bu kitap yazım aşamasındayken yaprak misali onu da yaşamın sonsuzluğunda hatıralarımıza gömdük Allah gani gani rahmet etsin. Aynı zamanda ilk sağ köşe başı sokakta o gün ayakta olmayan meydan camisi ve külliyesiyle karşısında bu gün dahi kullanıma açık restore halli meydan çeşmesi buluyordu. Burada yaz aylarında sabahtan akşama kadar en eğlenceli tornet sürüşlerimizi yapar kayardık. Kulakları tırmalayan seslerle insanları haksız yere rahatsız ederdik. Çocuk aklı heveslerimizle hiçbir şey umurumuzda değildi. Tornet üç dört bilyeli tekerlek ve bir tahtadan ibaret olup şimdiki zamanda Scooter'ın ilkel hali yani atası olarak ta denebilir. O yılların en muhteşem oyuncaklarıydı. Her defasında sokak sakinlerince en çokta Hasan Canciğer arkadaşımın babaannesince kovalandığımızda bıkıp usanmadan devam ederdik tornet binmelerimize. Neyse uzatmadan son kayışımızı yapıp eve gidecekken Bozo da kayıp bize yetişmişti. Sırtımda kızakla kardeşimin elini tutarak yürüdüğümüzü görünce koşarak yetişmişti bize bozo ve konuşmaya başladık.

Bozo: *Nere gidisiz. Gaymisiz mi?*
Ben: *Yoh gaymik üşüdük, acıhtıh elımiz üşiy. Eve gidik anam gızar sona*
Bozo: *Bende gelem mi? Benimde partım acıhtı param yoh anan baan da eppeğ veri mi? Ee hade gidek söliyek bişi demez belkim*.
Diyerek beni yönlendiren Bozo'yu da alarak sırtımda kızak yanımda kardeşimle yazın top oynadığımız şimdiyse kar tutmuş toprak sahayı adımlarımızla bölüp içinden geçtik. Hasan Canciğer arkadaşımın oturduğu üç katlı binanın altındaki postaneyle yüz yüze bakışan kurşunlu camiye aldırmaksızın önünden geçişle çınarlı park meydanına açılan kapısından girdik okul bahçesine. Beş dakika sonra sıcak evimizin kapısını vuruyorduk içerdeki sıcak sobada ısınmak için. Kapıyı bize sorgulayarak açmıştı annem.
Annem: *Nerede galdız oğul? Bağ bu çağa donmiş.*
Ben: *Ana saan bişe diyem gızimisin?*
Annem: *Ula nedir çağam hele söle baham*.
Ben: *Gızacahsın bilim*
Kardeşim Hüseyin: *Aney Bozo bize gelsın mi?*
Diye gevelerken lafı ağzımda çiğneyip bir çırpıda yükümden kurtarıvermişti çocuk aklının hazır cevaplılığıyla yine beni kardeşim.
Annem: *Kim çağam kim deyisin?*
Kardeşim Hüseyin: *Bozo ha bele elinde çüçük barnağı var mee, meee diyi bağıriy.*
Ben: Aney bi çocuğ var adı bozo bizim arhadaşımız. Acıhmış ben de gelem mi? dedi.
Annem: *Hane nerde ula?*
Ben: *Aha köşede sahlaniy utaniy gızisin diye.*
Annem: *Yoh çağam yoh niye gızam kine yazuh günahtur hele tez get getir söle gessın.*
Diyerek annem üşümüş ve ıslanmış kardeşimi alarak kapıyı arkasında açık bırakıp eve girdi. Bende eski okulun köşesinde hala saklanan Bozo'ya duyduğu halde haber verip birlikte sevinçle eve gittik. Evvela annem bize üzerimizdeki ıslak kirli olanları çıkarmamızı ve verdiği eski yamalı ama tertemiz kuru kıyafetleri banyo da Bozo'yla birlikte giymemizi söyledi. Sonrada sobanın üzerindeki el yüz yıkamada kullandığımız içinde temiz sıcak su bulunan gügümü alıp elimizi yüzümüzü yıkamamız için banyoya götürerek ılıklaştırdı. Ben ve Bozo ılık suyu maşrapaya doldurup sırayla birbirimizin ellerine gülüşerek dostane hizmetle döküp keyifle temizlendik. Sonra soba yanan sıcak odaya geçip annemin ev yapımı tarhana çorbasını ve sobada ısıttığı sıcak ev ekmeklerini alarak kurulduk sofraya buyur edilmeksizin. Annem bize hazırladığı yer sofrasında kırdığı bir kuru soğanı da aramızda pay ederken biz aç üç kafadar keyif ve iştahla başladık yemeğimizi yemeye. Hem yemek yiyiyor hem de nedensiz birbirimize bakışıp kısır fısır gülüşüyorduk kahkahayla. Annem gülüşlerimizi sebepsiz sorunca biz alakasız cevaplarla *"Nedem onnar benı güldüri"* bahaneler türetiyorduk. Kışın sınıftan bozma basık toprak damlı evimizin içi loştu. Annem el işi fanila örüyordu her zamanki gibi kurulduğu tahta makatın başköşesine. Bozo yemeğini bitirip kalktıktan sonra anneme gösterdi altıparmağını. Sonrasın da gırtlağını kullanarak kuzu melemesi sesli taklidini sundu anneme gösterdiği misafirperverliğin bir ifadesi olarak. Ardından gidiş o gidişti Bozonun. Bir daha asla görüşemedim göremedim çok zorlamama rağmen hafızamı hatırlayamıyorum Bozo'yu gördüğümü. Eh hadi kaldığımız yerden devam edelim çocuk.

REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

Ankara'da Peynirli Ekmek Günü

ÇAYDAÇIRA/ANKARA

Ankara Elazığ Kültür Derneği'nin geleneksel hale getirdiği Peynirli Ekmek Festivali, 20 Eylül 2026 tarihinde Kahramankazan'da gerçekleştirildi.

Ankara'da yaşayan Elazığlıları bir araya getiren etkinliğe, Elazığlı İçişleri Bakan Yardımcısı Mehmet Cangir, Kahramankazan Kaymakamı Mustafa Yılmaz, Kahramankazan Belediye Başkanı Av. Selim Çırpanoğlu, Kahramankazan Emniyet Müdürü Serkan Üstündağ, milletvekilleri, bürokratlar, iş insanları, yargı mensupları, basın mensupları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile çok sayıda davetli katıldı.

Aileleriyle birlikte etkinliğe katılan Elazığlılar, gün boyunca sohbet ederek çeşitli etkinliklerle vakit geçirdi. Festival, Elazığlılar arasındaki dayanışma ve kardeşlik bağlarının güçlendirilmesine yönelik önemli bir buluşma olarak gerçekleştirildi.

Etkinliğin en dikkat çeken unsurlarından biri ise Elazığ mutfağının geleneksel lezzetlerinden peynirli ekmek oldu. Festivalin adını da taşıyan peynirli ekmek, katılımcılara ikram edilirken, yöresel lezzetler eşliğinde sohbet ve buluşmalar renkli görüntülere sahne oldu.

Peynirli Ekmek Festivali'nde Elazığ kültürünün yanı sıra müzik ve halk oyunları da etkinliğe renk kattı.

Programda Kültür Bakanlığı Türk Halk Müziği Koro Şef Yardımcısı ve Ankara Elazığ

Kültür Derneği Türk Müziği Korosu Şefi Turgay Coşkun katkı sundu.
Dernek yönetiminde de bulunan ve Kültür Bakanlığı Halk Oyunları sanatçısı Fatih Tektemur ile ekibi de festival programında yer aldı. Halk oyunları gösterileriyle Elazığ yöresinin kültürel zenginlikleri katılımcılara yansıtıldı.

Kültür Bakanlığı Türk Halk Müziği sanatçısı ve Elazığlı Nuri Yılmaz da klarnetiyle programa katkı sundu.
Ankara Elazığ Kültür Derneği tarafından yapılan değerlendirmede, Peynirli Ekmek Festivali'nin yalnızca bir piknik organizasyonu olmadığı, Elazığ kültürünün yaşatılması ve Elazığlılar arasındaki bağların güçlendirilmesi açısından önemli bir buluşma olduğu vurgulandı.
Dernek açıklamasında, organizasyona katılarak aynı heyecan ve mutluluğu paylaşan tüm vatandaşlara ve ailelerine teşekkür edilirken, festivalin düzenlenmesinde emeği geçen kişi ve kuruluşlara da şükran ifade edildi.
Kahramankazan'da gerçekleştirilen geleneksel Peynirli Ekmek Festivali, Elazığ'ın yöresel lezzetlerini, müziğini, halk oyunlarını ve kültürel değerlerini bir araya getirirken, Ankara'da yaşayan Elazığlıların birlik ve beraberliğini pekiştiren bir etkinlik olarak tamamlandı.

ELAZIĞ MÜZELERİ

Elazığ Belediyesi, "Müzeler Şehri Elazığ" adı altında bir proje başlatmış. Bu çerçevede oluşturulan müzelerden bazılarını gezme imkanı buldum.
Harput'u, Elazığ'ın Kültür ve Turizm İl Müdürü Kadir Atıcı ile dolaştım. Harput Kalesi kazılarında da görev yapmış olan Atıcı, bölgenin tarih ve kültürüne tam anlamıyla hakim bir kişi. Mesleki kitapları da bulunan böylesi bir uzman kişiyle Harput'u gezmek benim için bir şans oldu.

BASIN MÜZESİ

Mesleki anlamda ilgimi çeken Basın Müzesi, Kadir Bey ile birlikte Harput'ta ilk ziyaret ettiğimiz yer oldu.
Mehmet Topal Basın Müzesi'nde sadece Elazığ'ın basın alanındaki geçmişi sergilenmiyor. Osmanlı'dan günümüze kadar basın alanında tüm gelişmeler ziyaretçilerin görseline sunulmuş.
Sağir Müftü Konağı'nda açılmış olan Basın Müzesi, ülkemizde bulunan sayılı basın müzelerinden birisi. İlgimi çeken basın müzelerinin başında geldiğini rahatlıkla ifade edebilirim.

BÜLENT UĞUR

Elazığlı duayen gazeteci yazar Mehmet Topal'ın isminin verildiği müzede; eski matbaa makineleri, baskı kalıpları, daktilolar, kağıt yapımının aşamaları, arşivsel değere sahip gazeteler, kitaplar, haberleşme araçları ve daha birçok basın alanında kullanılan araç-gereç sergilenmekte.
İlgimi çeken köşelerden birisi ulusal şairimiz Mehmet Akif Ersoy'a ait olan matbaa, bir diğeri de 18. yüzyıl tekniğini gösteren İbrahim Müteferrika'nın basım makinesi oldu.
Türk basın tarihinin aşamaları; müzede, sıralı olarak ziyaretçilerin görseline sunulmuş.
Sinema tarihine ilişkin bilgiler ve cihazlar da müzede yer alıyor.
Geçmişte kullanılmış radyolar müzenin sundukları arasında yer almakta.
20. yüzyılın başında Elazığ'da radyoda konuşma yapan bir kadın spiker mumyası, Elazığ'da kadının yeri konusunda ziyaretçilerin ufkunu açıyor.

HAMAM MÜZESİ

1600'lü yıllarda inşa edilmiş Hoca Hasan Hamamı, günümüzde aslına uygun bir şekilde restore edilerek müze haline getirilmiş. Gördüğüm restore edilmiş tarihi yapılar içerisinde; aslına en yakın yapılmış yerler arasında ön sıralarda gelmeye aday olan hamam, tarihin o dönemindeki hamam kültürünü gözler önüne seriyor. O kadar ki, insanın içinden o dönemde yaşamak ve burada hamam sefası yapmak isteği geçiyor.
En çok ilgimi çeken yerlerden birisi kurna ve ısıtma sistemi oldu. Cam bir korunağın altında gözler önüne serilmiş bölüm, ziyaretçilere sistemin nasıl çalıştığını net bir şekilde anlatıyor.
Hamamın girişinde insanların bekleme alanı çok güzel dizayn edilmiş.
Gelin odası, kahve keyfinin yapıldığı oda, traş odasında canlandırmalar yapılmış, kazıda çıkartılan buluntuların sergilendiği bölüm ilgilenenleri için ilginç.
Kadir bey bu müzeyi gezimiz sırasında, "Külhanbeyi" tabirinin nereden geldiğini anlattı.
Osmanlı dönemindeki hamamlarda, ısınma sistemine "Külhan" denmekteydi. Bu işi yapana "Külhancı" denirdi.
Kendilerine has giyimleri olan "Külhanbeyleri"nin en önemli özelliği yetim olmalarıymış. Sıradışı yaşamları olan külhanbeyleri kış günlerinde soğuktan korunmak amacıyla hamamlardaki külhanlarda barındıkları için bu sıfatı almışlar. Külhanbeylerinden; ihtiyacı olana, garip gurebaya yardım edenler çokmuş.
Külhanbeylerinin bu yaptıkları bana; "Kabadayı" tanımlamasındaki ifadeleri çağrıştırdı. Her ikisinde de bir tarafta güç kullanımı, öbür tarafta bu gücün yeri geldiğinde ihtiyacı olan için kullanımı...

HARPUT MUSİKİ MÜZESİ

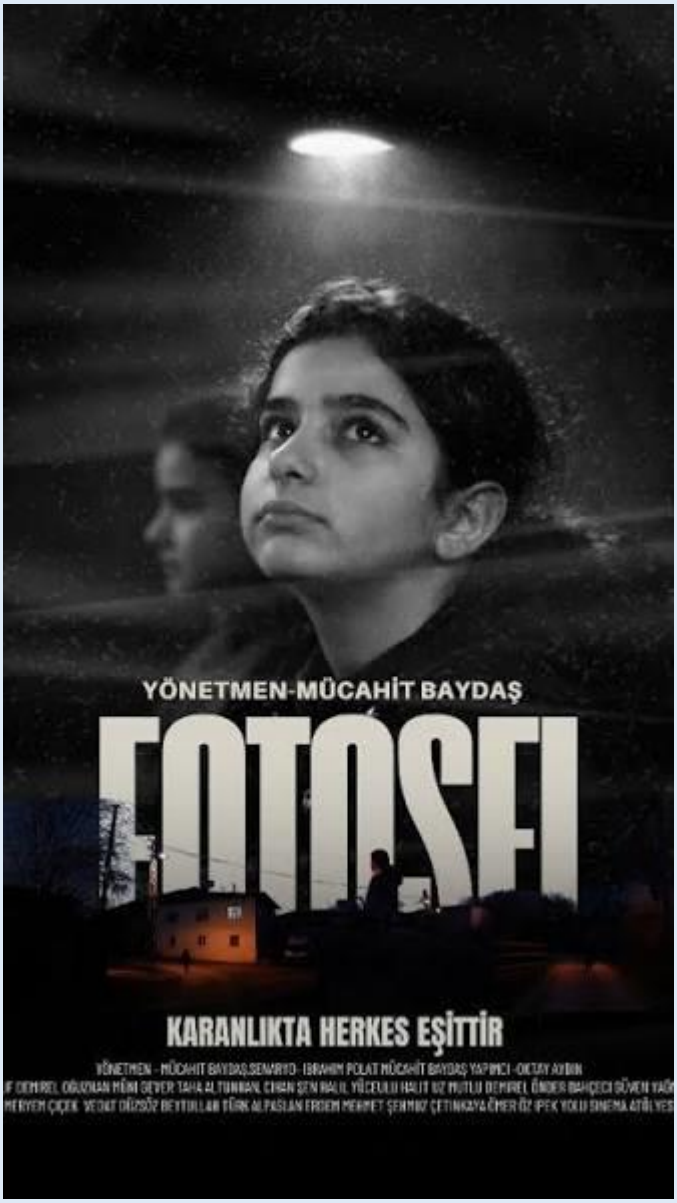
Harput Konağı ismi verilen bir binada Elazığ müzik kültürüne ilişkin birçok unsur biraraya getirilerek, Harput Musiki Müzesi oluşturulmuş.

Kürsübaşı, Çaydaçıra ve folklor ekipleri mumyalarla canlandırılmış. Burada Elazığ'ın yerel sanatçılarının mumyaları da bulunuyor.
Ziyaretçiler, burada bulunan müzik kutusundan istedikleri Elazığ türkülerini seçerek, dinleme imkanlarına sahipler.

KAHVE FİNCANI MÜZESİ

Harput'ta bulunan özel branş müzelerinden birisi de Kahve Fincanı Müzesi. Bu müze kendi alanında tek müze. Müzenin kurucusu ETUDER (Elazığ Turizm Derneği) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Bulut.
Yeri gelmişken ETUDER'den bahsetmezsem haksızlık etmiş olurum. Elazığ'a dolayısıyla da Harput'a defalarca kez gelmişliğim var. En kapsamlı Harput gezim "Türkiyem Cennetim" kitabımı yazmadan önce oldu. Kitaptaki bilgilerin sağlıklı ve son durum tespitini içermesi için yaptığım geziden bu yana yıllar geçti. Kadir Atıcı bey ile yaptığım bu Harput gezisinde fark edilir derecede ilerlemeler gördüm. Bunda yakın dönemin yöneticilerinin katkısı kadar, 2013 yılında kurulmuş olan ETUDER'in katkısı yadsınamaz bir gerçek. ETUDER; gücü yettiğince, imkanları çerçevesinde şehir turizminin ilerlemesi yönünde çok şey yapmış. İşte bunlardan birisi de Kahve Fincanı Müzesi'nin kuruluşu. ETUDER Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Bulut, aynı zamanda bu müzenin müdürlüğü görevini de yürütüyor.
Tarihi bir Harput evinde oluşturulmuş Kahve Fincanı Müzesi'nin kuruluşunda, "Hatırla Kalın" sloganı kullanılmış. "Bir fincan kahvenin 40 yıl hatırı vardır" atasözünün bir başka ifadesi olan bu söz, müzenin mottosu olmuş.
Kahvenin Habeşistan'da ilk ortaya çıkışından, kahve içme adabına; kahve üzerine yazılan şiirlerden, yapılan bestelere kadar kahve adına birçok hikayeyi bu müzede özümseyerek dinleyip, öğrenebilirsiniz.
Sonrasında göreceğiniz kahve fincanlarının çoğu, kahve meraklılarının bağışlarından oluşuyor. Bağışlardan sonuncusuna şahit oldum. Taştan oyularak üzeri işlemeli bir şekilde yapılan fincan Horasan'dan getirilmiş.
Fincanlar arasında; yörede kullanılmış fincan örneklerine; Atatürk'ün kullandığı fincandan, Rauf Denktaş'ın kullandığı fincana; birçok ünlü ismin yaptığı bağış fincanlardan, vatandaşın müzeye katkı olarak hediye ettiği fincanlara; farklı materyallerden, farklı üretim teknikleriyle üretilen fincanlardan, dünyanın farklı ülkelerinden hediye edilen fincanlara kadar 8 bin kahve fincanı sergilenmekte. Müzenin hedefi bağışlarla Guinness Rekorlar Kitabı'na girmek.

Fotosel'e İngiltere'den Ödül

ÇAYDAÇIRA/ELAZIĞ

Elazığlı yönetmen Mücahit Baydaş, kısa film alanındaki başarılı çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. Birçok kısa filme imza atarak çeşitli ödüller kazanan Baydaş, bu kez "Fotosel" filmiyle İngiltere'den ödülle döndü. Baydaş'ın yönetmenliğini üstlendiği "Fotosel", kısa film dalında "En İyi İz Bırakan Kısa Film" ödülüne layık görüldü.

Fotosel'in konusunda, kırsal bir köy okuluna hareket sensörlü ışıklar takıldığında, çocuklar yeni teknolojiye bayılır. Ancak okulun az sayıdaki kız öğrencisinden biri olan Zeynep için ışıklar asla yanmaz. Gizemli görünmezliği rahatsız edici soruları gündeme getirirken, film aidiyet, dışlanma ve fırsat eşitliği hakkında güçlü bir alegoriye dönüşür.

"Karanlıkta Herkes Eşittir" sloganıyla izleyiciyle buluşan film, Baydaş'ın uluslararası alandaki başarılarına bir yenisini daha ekledi. Yeni ödülüyle gururlandıran Elâzığlı yönetmen, başarısında emeği bulunan herkese teşekkür ederek üretmeye ve yeni projelere imza atmaya devam edeceğini belirtti.

ALBAYRAK, eserleriyle gündemde...

ÇAYDAÇIRA/İSTANBUL

Besteci ve şair Özgür Albayrak, eserleriyle edebiyat ve müzik dünyasında adından söz ettiriyor. Sanat yaşamını İstanbul'da sürdüren Elazığlı Özgür Albayrak, gençken yazmaya başladığı şiirlerini besteleyerek sanatsal etkinliklerini devam ettiriyor. Yazdığı şiirleri besteleyen Özgür Albayrak, sanat müziği halk müziği ve deyiş tarzındaki çalışmalarıyla tanınmaktadır.

Gençlik yıllarında şiir yazmaya başlayan Albayrak, 2021 yılında "Yüreğimdeki Sevda" ilk şiir kitabını yayımladı. Şair Özgür Albayrak bir milad olarak gördüğü ilk kitabından sonra sanat hayatına daha çok ağırlık verdi.

"İnsanın söyleyip de söyleyemediği duyguları yazmak istiyorum" diyen Özgür Albayrak, "İnsanlara tercüman olmak istiyorum. Eserlerimde sevgi, sevda, isyan ve hasret vardır. Eserlerimle arkamda iz bırakmak istiyorum." dedi.

Sosyal medya üzerinden şiirlerini paylaşan Albayrak'ın şiirleri müzisyen arkadaşları tarafından bestelenmeye başlanılıyor. Şiirleri Türk Sanat Müziği formatıyla bestelenen Özgür Albayrak, böylelikle İstanbul sanat çevrelerinde tanınmaya başlandı. Birçok kültür ve sanat derneklerinin etkinliklerinde şiirleriyle yer alan Albayrak, müziğe de merak sarıyor. Notasız olarak beste çalışmalarına başlayan Albayrak, notist arkadaşlarının yardımlarıyla 40'a yakın şiirini kendisi besteliyor.

Söz ve müziği kendisine ait olan birçok eseri bulunmaktadır. Bazı eserleri, Öldürecek Bu Aşk Beni, Ne Bilem, Leyli Leyla'm, Evvel Ben Vardm, Söyle Değdi mi Değdi mi, Ömrüm, Son İstek, Erersin Gönül, Elazığ'ın Güzelleri, Özledim Yâr Özledim, Sevdası Yalandır aşkı yalandır, Allı Turnalar, gibi çeşitli türkü ve eserleri bulunmaktadır.

Elazığlı olmakla her zaman gurur duyduğunu ifade eden Özgür Albayrak, "Dik halayı oynamayı çok severim. Harput Müziğini hep dinlerim. Elazığlı birini görsem hemen muhabbete koyulurum. Bu sevgime karşılık bulamamaktayım. Diğer yöre illere ait dernekler beni etkinliklerinde ağırlarken, Elazığlı dernekler bizi görmemezlikten geliyor. Haliyle Elazığ'daki kültür sanat çevreleri de bizi tanımıyorlar. İstanbul'da kültür sanat dünyasında çok sayıda Elazığlı bulunmaktadır. Ama bunlar birbirini tanımamaktadır. Elazığ dernekleri bu insanları bir araya getirmeli diye düşünüyorum." dedi.

ŞEHRİN MAHDUMLARI

Şehir okumaları içerisinde daha önceleri ismiyle karşılaşsam da kendisine çok sonradan rastladım. Rastlamaktan kastım öyle rastgele değil. Tamamen belli başlı okumalardan sonra, bile isteye. Onu araştırmadan önce şehre dair yazıları veya basılmış bir eseri var mı diye düşünürken... Bu düşünme esnasında bana verilen birkaç dergi onun adresini gösterdi. Biri de **Harput Çırası-Kültür ve Yaşam Dergisiydi**. Her ne kadar metinler alınan reklamlar tarafından boğulmuş ise de okuduklarımdan gönlüm hoşnuttu. Zira şehrimize dair içtenlikli denemelerle karşılaştım. O saatlerde kaç sayısını okudum şimdi hatırlamıyorum. Ama bir yazarını hiç aklımdan çıkarmadım.

SELİM ŞENGÜL

O metinlerden biri de işte o yazarın metniydi:

"Kaybolan Şehir'in Mahdumları".

Acaba gurbete giden gençlerimizden mi yoksa sıla da silik yaşayanlardan mı bahsediyordu. Bu deneme derginin (13. Sayı 2008). Yazıyı okuduktan sonra okuduğum yazının sahibi, okuma listeme almak istediğim yazarlardan biriydi. O yazı duygularıma tercüman olmuştu adeta. Şehri için yani Harput için ağıt yakmanın zamanının geçtiğini ifade eden yazılardan ve yazarlardan birisiydi.

Bahsettiğim **Nazım Payam**...

Evet; bilenler, duyanlar genelde onu **Bizim Külliye Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi**'yle ismini duymuşlardır. Derginin okunurluğu ve saygınlığı ülkemizde karşılık bulmuştur ama yazıldığı şehirde ne kadar karşılık bulduğu meçhul. 1999'dan beri **İzzet Paşa Vakfı** desteğiyle okurların karşısına her yıl 4 sayıyla çıkıyor.

Şehir yazıları bir gelenek oluşturmuştur. Şehir üzerinden medeniyeti yazan birçok yazarımız mevcuttur. Beş şehri anlatan Ahmet Hamdi Tanpınar ne güzel söylemiştir. ***"Şehir, bir terbiyenin ve zevkin etrafında teşekkül eden müşterek bir hayattır."*** Kitaptaki başka bir alıntı da ise ***"Ancak sevdiğimiz şeyler bizimle beraber değişirler ve değiştikleri için de hayatımızın bir zenginliği olarak bizimle beraber yaşarlar."*** Bu kitaptaki dikkate değer iki alıntıdan sonra diğer şehir kitaplarını da aktarayım.

Altıncı Şehir, Ahmet Turan Alkan Sivas ilimizi, Yedinci Şehir, Özkan Yalçın tarafından Amasya ilimizi, Gaziantep ilimizi Mithat Enç Uzun Çarşının Ulları'nda, Şanlıurfa ilimizi Mehmet Kurtoğlu eserlerinde anlatır.

Ayrıca Nazım Payam'ın da farklı eserlerinde yer yer şehrimiz ile ilgili bazı denemeleri şehri sahiplenme duygumuzu kabartacağına inanıyorum.

O eserlerin her birinde hatıra, hikâye ve biyografik dokunuşlarla o seriyi hissettirir. Örneğin Ses ve yaz kitabından ayrıca söz açmak gerekirse Ötüken Yayınları'ndan çıkan bu kitap. Türkiye Yazarlar Birliğinin **"Yazar, Fikir Adamı ve Sanatçıları Ödülleri"** değerlendirmesinde de deneme dalında ödüle layık görüldüğünü dile getiren Nazım Payam'a şunu söylediğimi hatırlarım. ***"Zaten bir kitap benim şehrimi yazıyorsa gönlümden geçen ödülü almıştır."***

Ses ve yaz kitabından birkaç not; Fırat Şiir Akşamlarının heyecanından (şimdiki adıyla Hazar Şiir Akşamları), zor şartlarda yaptığı öğretmenliğe, Elazığ Gazi Caddesi'ndeki 60'lı yılların **"Möhüm Emmi"**sinden, şehir ve kitabevleri ilişkisine... Kimi yazarlarımızdan Şeyhülmuharririn'e… kadar pek çok konuya değiniyor**. "Aşk Ateşi Mazi İster"** denemesinde ise bütün yoksunlukları şu terkiple ifade ediyor: ***"Nasırlaşan fukaralık…"***

İşte yukarıdaki terkibi perçinleyen bir cümle: "O dönemler bizim için hayat, fukaralık ile terin çarçabuk kaynaştığı boğaz tokluğuna yaşanılandı." Payam, her şeye rağmen büyük fukaralıklar içerisinde bize teselli olacakları da fısıldıyor***: "İnsana şehirli olma zevkini aşılayan, yaşadığı şehre yakışanlardır. Nerede olursak olalım, bulunduğumuz yer, yerine yakışanlarla güzelleşir."*** Sanırım yerine yakışanlarda şehrini sahiplenendir.

Şehrine sahiplenmeyi anlatanlardan biri de şair, yazar **Bedrettin Keleştimur**'dur. Keleştimur zaman zaman bazı konularda kamuoyu oluşturur. Edebiyat veya gazete çevrelerinde bir fikri, şehri için ortaya atar ve bunu değerlendirmeye sunar. Şehir yazısı geleneğini ise daha çok gazete yazıları üzerinden yapar. Bu bir hizmetkârlıktır.

Elazığ Fırat Gazetesi'nin gerçekleştirmiş olduğu röportajda ise şehrine dair bir dönemin edebi çerçevesini sunuyor bizlere, ***"1980'li yıllarda, "Kültür Bakanlığı Yayınevi, Devlet Kitapları Bölge Şefliği, Fırat Havzası Gazeteciler Cemiyeti ve Musiki Konservatuvarı Derneği…" bir bütün içerisinde "bizlere edebi muhit olmuştu!"*** Şeref Tan, Şener Bulut, Günerkan Aydoğmuş başta olmak üzere onlarca; 'eğitimci ve akademisyen arkadaşlar…' Ve diyelim; Günışığı, Turan, Nurhak, Yeniçağ gibi yerel gazeteler… Tabi ki, 28-35 yıl öncesine gidiyoruz. O yıllarda, andığımız her gazete bir edebi mahfildi."

"Farabi, "şehirlerde canlı varlıklardır!" diyorlar. Her şehrin belli bir, 'kimliği' vardır! Geçmişi bugüne ne kadar taşıyabiliyoruz? Geçmişle gelecek arasında nasıl köprüler kurabiliyoruz? Şunu sevinerek ifade edebilirim; Elazığ Şehri, "son 35 yıl içerisinde" önemli mesafeler aldı!

Bir başka yazısında, ***"Şehir insanı, "parkına, bulvarına, caddesine, sokağına, okuluna" verdiği isimlerle, "tarihi kimliğini okumaya" başladı. Bir bakıma, 'kendi tarihiyle' buluştu. O muhterem şahsiyetlerin isimleri de, Elazığ Şehrimizin, "önemli bulvar ve caddelerine" kimlik olmuştur."***

Bu arada unutmadan yazımın girişinde söz ettiğim **"Kaybolan Şehir'in Mahdumları"** yazısından bazı cümleleri aktarmak istiyorum. Terk edilmiş kadim yerleşim yerlerinde abıhayat kaynağı arayanlar, kulaklarını anıtların sonsuzluğu fısıldayan efsanelerine verirler. O fısıltıların izini süre gidenler tarihin solgun yapraklarına itilmiş nice şehirleri, unutmuşların gündemine getirir; orada bulunan saklı hazları, saklı kültürleri günlük hayata teşmil ederler. Kendilerini ülküsüzlükten, toplumu bohemlikten kurtarmaya, mazi varlığının kimlik kayıtlarından varlık verilerini çıkarmaya çalışırlar.

İki yüz yıl önce, Harput'tan ovaya kaçarcasına göç edenlerin de bugün; kaybolmaya yüz tutmuş abıhayat kaynaklarını akar hâlde tutmaya çalışmaları bundan... Ancak, yeni şehrin çocukları kadim Harput'a olan borçlarını bir türlü ödeyemediler.

Terk etmenin muhasebesi altında ezilen Harputlu, yeni şehir için önceleri fütursuzca yağmaladığı Yukarışehir'e kutsallık atfederek, kayıp yorgunların hayatlarına kıssalar dizerek arınmak istedi. Olmadı... Boşalttığı yeri dolduran hemşeri adaylarına kızdı; ***"Kar mı yağmış şu Harput'un başına / Kurban olam toprağına, taşına"*** gibi türkülerden sosyal şifa umdu. Yine olmadı... Sonra tarihin kalıntıları üzerine mevtalarını defnederek vicdanını rahatlatmaya, akrabalık bağlarını yeniden tesis etmeye yöneldi; ama nafile...

Artık Elazığ (Harput) coğrafyasında kalp birlikteliği, ruh coşkunluğu edebiyatla sağlanacaktı. Harput'un abıhayat kaynaklarını aramak edebiyatın işi olacaktı.

Bugün, iki şehrin geçmiş ve gelecek arzularını nikâhlayan **"Harput Yollarında", "Harput Ahengi", "Harput Efsaneleri", "Harput Evliyaları", "Harputlu Divan Şairleri" "Ejderha Taşı", "Yukarışehir", "Masalını Yitiren Dev", "Harput Şehrengizi", "Elaziz'den Elazığ'a"** ve has unuyla, özsuyuyla kardığı **"Destanlar Burcu"**ndan şiirler, onun son çırpınışlarından kalıcı ürünleridir.

Yukarıda isimlerini saydığımız ya da sayamadığımız bütün eserlerin işareti; şair **Şeref Tan**'ın berceste mısrasında bir çağrıya dönüşür:

"Hadi Harput'a gidek."

REKLAMLARINIZ İÇİN
BİZİ ARAYINIZ...
0553 253 30 90

AYLIK KÜLTÜR, SANAT VE AKTÜEL DERGİ

ÇAYDAÇIRA

